

College voor Examens

Nota van Inlichtingen

Aanbesteding van Programmatuur ten behoeve van een Computereksamensysteem
door het College voor Examens (CvE) middels de openbare procedure

Inhoudsopgave

1. Deze Nota van Inlichtingen (NvI)	3
2. Afkortingen	4
3. Vragen en antwoorden	5

1. Deze Nota van Inlichtingen (NvI)

In het kader van de aanbesteding van Programmatuur ten behoeve van een Computereksamensysteem door het College voor Examens (CvE), hebben geïnteresseerden tot en met vrijdag 11 maart 2011, tot 14:00, uur de mogelijkheid gehad om vragen in te dienen en om nadere informatie te verzoeken. Deze vragen en verzoeken worden schriftelijk beantwoord, langs elektronische weg en geanonimiseerd door middel van deze NvI. In het geval de NvI en de Leidraad met elkaar strijdig zijn, prevaleert de NvI.

De NvI is beschikbaar gesteld via <http://www.aanbestedingskalender.nl> en <http://www.cve.nl>.

Naar aanleiding van de ingediende vragen, is een aantal documenten gewijzigd. De gewijzigde documenten zijn bijgevoegd bij deze NvI. Het gaat om de volgende documenten:

- het conceptcontract;
- de bijlage inzake de bankverklaring.

Naast de gewijzigde documenten, zijn ook bijgevoegd bij deze NvI:

- de Archimate modellen;
- de bijlage “Acceptatie van modules”.

De bankverklaring met betrekking tot betalingsgedrag moet uiterlijk vijf werkdagen voor de definitieve gunning moet zijn ingediend. Zij hoeft niet meteen bij de Inschrijving te zijn bijgevoegd, maar dat is wel toegestaan.

Afwijkingen van de Leidraad

Naar aanleiding van de ingediende vragen, zijn de volgende afwijkingen ten aanzien van de Leidraad vastgesteld.

- Op pagina 21 van de Aanbestedingsleidraad wordt voorgeschreven dat de Inschrijver een kopie van de verzekeringspolis moet indienen. In afwijking van dit voorschrift kan worden volstaan met aanleveren van een certificaat.
- Op pagina 24 van de Leidraad wordt voorgeschreven dat de bankverklaring moet worden bijgevoegd bij de Inschrijving. In afwijking hiervan geldt dat de bankverklaring uiterlijk vijf werkdagen voor de definitieve gunning moet zijn ingediend. Zij hoeft niet meteen bij de Inschrijving te zijn bijgevoegd, maar dat is wel toegestaan.
- In paragraaf 4.1.1, pagina 24 van de Leidraad staat vermeld dat ingeval van onderaanneming de onderaannemer ook de verklaring inzake onderaanneming moet ondertekenen. Het is echter voldoende als alleen de Inschrijver deze verklaring (Bijlage 4 bij de Leidraad) ondertekent.

2. Afkortingen

In deze NvI worden de volgende afkortingen gebruikt.

Documenten

AL	= Aanbestedingsleidraad
C	= Contract inclusief ARBIT
G	= Gegevenswoordenboek Computerexamensysteem
OAC	= Overall Architectuur Computerexamensysteem
PvE	= Programma van Eisen

Verwijzing binnen document

AB	= Aanbestedingsprocedure (inschrijving, bewijsstukken, etc.)
B.1	= Beoordelingscriteria (algemeen)
B.2	= Uitsluitingsgronden
B.3	= Geschiktheidseisen
B.4	= Gunningscriteria en gunning
On	= Onderaanneming
p. x	= pagina
P	= Prijs
Prog	= Programmatuur en applicaties(-componenten), open source software
U.1	= Uitvoering (algemeen)
U.2	= QTI standaard
U.3	= Architectuur
U.4	= Kwaliteit
U.5	= Project

3. Vragen en antwoorden

Nr.	Document	Verwijzing binnen document	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	PvE	B.4	Architectuur	Moet uit het randvoorwaardelijk verklaren van de overall architectuur afgeleid worden dat: levering onder een open source licentie dan wel overdracht van auteursrechten een knock-out eis is?; de expliciete verwijzingen naar open standaarden zoals de webrichtlijnen deze als knock-out eis bestempelen?; de impliciete verwijzing door middel van de verwijzing naar de website van het bureau forum standaardisatie en/of de NORA naar open standaarden deze als knock-out eis bestempelen?	1. Zoals vermeld in de leidraad geldt als knock-out eis dat het CvE volledig en vrij kan beschikken over de Programmatuur. Daarvan zal sprake zijn indien het auteursrecht op de programmatuur wordt overgedragen aan het CvE. Daarvan zal ook sprake zijn indien de Programmatuur ter beschikking wordt gesteld aan het CvE terwijl daar één of meer open source licenties op van toepassing zijn. Gezien deze achtergrond kan uw vraag als volgt worden beantwoord: De knock-out eis is dat het CvE vrij en volledig moet kunnen beschikken over de Programmatuur. Aan die eis kan worden voldaan door de overdracht van het auteursrecht of door de levering van Programmatuur onder een open source licentie, mits het CvE geen beperkingen worden opgelegd ten aanzien van haar bevoegdheden om over de Programmatuur te kunnen beschikken. Zie ook het antwoord op vraag 39. 2. De Inschrijver dient ermee akkoord te gaan de Programmatuur op te leveren conform het document <i>overall architectuur</i> . Indien de Inschrijver hiermee niet akkoord gaat, zal de Inschrijving terzijde worden gelegd. 3. De verwijzing naar de website van het Forum Standaardisatie en/of de NORA leidt niet zonder meer op zichzelf tot het als <i>knock-out</i> eis bestempelen van open standaarden in het algemeen.

2	C	p. 48	Voorstel inzake OSS	In het gevraagde voorstel inzake open source software verwijst u expliciet naar artikel 59 ARBIT, wat haaks staat op het kabinetsbeleid om bij gelijke geschiktheid een voorkeur aan open source software. Dit artikel van de ARBIT komt dan ook te vervallen krachtens een nieuwe versie van de bij de ARBIT voorgestelde modelovereenkomst. Bent u bereid om hetzij deze eis te doen vervallen, hetzij deze eis te veralgemeniseren tot een onderzoeksverplichting ongeacht de licentievorm?	Art. 59 ARBIT wordt in het aangepaste conceptcontract niet van toepassing verklaard.
3	C	Artikel 2.5	Verwijzing	In artikel 2.5 van de concept raamovereenkomst stelt aanbesteder dat artikel 1.5 van de Arbit niet van toepassing is. Artikel 1.5 in Arbit is echter een definitie van de term Bijlage. Kan aanbesteder aangeven wat de bedoeling is van het niet van toepassing verklaren van deze definitie?	Art. 1.5 ARBIT definieert een bijlage als "een aanhangsel bij de Overeenkomst dat daar na parafering door partijen onderdeel van uitmaakt". Om onduidelijkheid over de vraag in welke documenten de overeenkomst is neergelegd te voorkomen, is dat vastgelegd in art. 2.2 van het conceptcontract. De overeenkomst is dan ook neergelegd in de in art. 2.2 van het conceptcontract genoemde documenten, ongeacht of deze documenten allemaal zijn geparafeerd.
4	C	Artikel 4.3	Opzegging	In het geval opdrachtgever de opdracht zonder reden van tekortkoming door opdrachtnemer wil opzeggen (termination for convenience) is het gebruikelijk dat behalve alle gemaakte kosten ook de reeds naar de toekomst toe aangegane verplichtingen alsmede gederfde winst vergoed worden. Indien opdrachtgever dit niet wenst te doen kan opdrachtnemer conform nieuwe boekhoudregels geen omzet op deze opdracht boeken hetgeen voor opdrachtgever als gevolg heeft dat het voor opdrachtnemer minder interessant is om voor deze opdracht aan te bieden. Tevens loopt opdrachtgever hiermee het risico dat opdrachtnemer dit risico in de prijs verwerkt hetgeen tot mogelijke ongewenste prijsopdrijving leidt.;Is opdrachtgever bereid om dit artikel zodanig aan te passen dat ook reeds aangegane verplichtingen alsmede gederfde winst in dit geval vergoed worden?	Het CvE is bereid artikel 4.3 van het conceptcontract zodanig aan te passen dat indien de opdracht for convenience wordt opgezegd door het CvE, de opdrachtnemer recht heeft op een bedrag gelijk aan 10% van de waarde van de op het moment van opzegging openstaande werkzaamheden, met een maximum van 30.000 euro (exclusief BTW).

5	C	Artikel 6.2	Meerwerk	<p>Op pagina 10 van de aanbestedingsleidraad geeft aanbesteder aan dat er een mogelijkheid is dat door een sterk veranderende politieke omgeving er zaken invloed kunnen hebben op de behoeftes van aanbesteder. Daarom kan niet uitgesloten worden dat er één of meer diensten moeten worden toegevoegd. Ook wordt op pagina 12 gekozen voor een iteratieve aanpak die inherent ook met zich meebrengt dat eisen en wensen impact zullen hebben op de te bouwen oplossing. De omvang van het eerste en tweede punt is op voorhand door aanbesteder en aanbieder niet in te schatten. Desondanks stelt aanbesteder in artikel 6.2 dat Meerwerk slechts tot een maximum van 15% vergoed zal worden. Welke maatregelen gaat aanbesteder nemen om te voorkomen dat, als gevolg van bovenstaande factoren, toch meer dan 15% meerwerk ontstaat?</p>	<p>Er zal een proces worden ingericht waarbij van de Opdrachtnemer wordt gevraagd om ten aanzien van extra werkzaamheden een kosteninschatting te maken. Het CvE zal aan de hand daarvan besluiten het meerwerk al dan niet te laten uitvoeren door de Opdrachtnemer. Op grond van art. 6.1 van het conceptcontract komt meerwerk alleen voor vergoeding in aanmerking als het CvE daarmee schriftelijk heeft ingestemd.</p>
6	C	Artikel 8.1	Fatale termijn	<p>Aanbesteder geeft in haar leidraad aan dat zij een partij zoekt die in samenwerking met, minimaal twee, andere partijen iteratief kan en wil samenwerken (leidraad pagina 13). Dit betekent dat aanpassingen (zie ook vraag 3) op de planning een grote mate van waarschijnlijkheid hebben. In dit licht is het opnemen van een Fatale termijn (opdrachtnemer is onmiddellijk in verzuim bij het niet halen van deze termijn) niet in het belang is van opdrachtgever. Leverancier kan onder deze omstandigheden nimmer een Fatale termijn accepteren. Is aanbesteder bereid de Fatale termijn te laten vervallen?</p>	<p>Nee. Per iteratiefase wordt de te realiseren functionaliteit bepaald. Dit staat een flexibele planning toe. Zie de bijlage "Acceptatie van modules".</p>
7	C	Artikel 8.3	Kosten van medewerking	<p>Kan aanbesteder aangeven welke inspanning van aanbieder rondom deze acceptatieprocedures verwacht wordt? Immers opdrachtnemer moet deze kosten in haar aanbieding begroten en kan onmogelijk een inschatting hiervan maken zonder de daarvoor benodigde informatie noch een blanco cheque hiervoor afgeven.</p>	<p>Zie bijlage "acceptatie van modules".</p>

8	C	Artikel 8.9	Step-in Rights	Aanbesteder wenst het recht om, zonder enige beperking in omvang, herstel te laten verrichten. Aanbieder begrijpt het belang van aanbesteder om bij voortdurend in gebreke blijven van aanbieder een oplossing te kunnen realiseren maar kan hier onmogelijk een dergelijke onbeperkte omvang aan toe kennen. Aanbieder stelt dan ook voor om deze clausule aan te passen naar: “gerechtigd deze gebreken na overeenstemming, welke Opdrachtnemer niet op onredelijke gronden zal onthouden, op kosten van Opdrachtnemer”. Opdrachtgever is hier overigens altijd beschermd door de wet aangezien zij dit bij een onredelijke houding van Opdrachtnemer conform artikel 37 van de Arbitr. middels een gerechtelijke procedure aan de bevoegde rechter voor kan leggen. Kan aanbesteder instemmen met de voorgestelde wijziging?	Nee. De step-in rights zijn pas van toepassing na het niet tijdig herstellen van gebreken, zoals die zijn gebleken door toepassing van de Acceptatieprocedure. Er zal dus pas in bijzondere situaties sprake van zijn.
9	C	Artikel 10.1	Herhaling acceptatieprocedure	Deze garantie kan aanbieder natuurlijk alleen gestand doen voor zover aanbesteder geen wijzigingen aan het opgeleverde heeft uitgevoerd of laten uitvoeren. Kan aanbesteder hiermee instemmen?	Ja. Een zinsnede met die strekking is toegevoegd aan het conceptcontract.
10	C	Artikel 4.1a	Doelstellingen opdrachtgever	Kan aanbesteder bevestigen dat de doelstelling zoals geformuleerd in de aanbestedingsleidraad paragraaf 2.1 de volledige doelstellingen zijn die aanbesteder beoogt? (meer specifiek wil aanbieder graag begrijpen wat voor additionele doelen aanbesteder beoogt behalve de grote lijnen van deze paragraaf) en dat bij acceptatie conform de functionele specificaties Opdrachtnemer daarmee voldoet aan de doelstelling van Opdrachtgever en daarmee dan ook decharge voor deze doelstelling verkrijgt?	Het is van belang dat de Opdrachtnemer zich kan inleven in de doelstellingen en de behoeftes van het CvE, zoals omschreven in paragraaf 2.1. De Opdrachtnemer is echter niet volledig verantwoordelijk voor het realiseren van deze doelstellingen. Het komt er voor de Opdrachtnemer op neer dat de Programmatuur conform de Overeenkomst wordt gerealiseerd.
11	C	Artikel 4.1b	Organisatie opdrachtgever	In paragraaf 2.2 van de aanbestedingsleidraad beschrijft aanbesteder de van toepassing zijnde organisatie onderdelen. Aanbieder heeft hier een aantal vragen over:	

12	AL			Zijn dit alle betrokken partijen?. Hoeft aanbieder geen rekening te houden met overige belanghebbenden (denk aan scholen, oudercommissies, andere afnemers van examens, leveranciers van werkplekken op scholen, leveranciers van infrastructuur etc)?	Bij de acceptatie zullen ook andere partijen, zoals examenlocaties, een rol spelen. De inspanning voor Opdrachtnemer zal hierdoor niet toenemen.
13	AL			Welke weerstand verwacht aanbesteder bij de implementatie van het nieuwe systeem bij de eigen en overige betrokken organisaties, welke rol dient aanbieder hierin te vervullen en welke rol ziet aanbesteder daarin voor zichzelf?	Het CvE verwacht op voorhand weinig weerstand tegen het nieuwe computerexamensysteem, mits het voldoet aan de gestelde eisen. Het veld heeft hoge verwachtingen en kijkt uit naar het nieuwe systeem. De implementatie van het nieuwe systeem wordt uitgevoerd door DUO onder verantwoordelijkheid van het CvE. De Opdrachtnemer zal hierin geen rol vervullen.
14	AL			Welke organisaties dienen betrokken te worden bij het valideren en het iteratief uitwerken van de requirements?	De organisaties betrokken bij het iteratief uitwerken van de eisen zijn de Opdrachtnemer, DUO, Cito en het CvE.
15	AL			Welke organisatorische veranderingen voorziet aanbesteder bij haarzelf en de overige betrokken partijen in de komende 24 maanden die impact (kunnen) hebben op de uitvoering van deze opdracht?	Het CvE ziet geen veranderingen ten opzichte van datgene beschreven in de aanbestedingsleidraad.
16	AL			Hoe worden verschillen in inzicht tussen de diverse betrokken organisaties beslecht?	De algemene projectmanager is in eerste instantie verantwoordelijk voor het beslechten van conflicten. Escalatie gebeurt via de algemene projectmanager, naar de brede stuurgroep en naar de voorzitter van het CvE.
17	C	Artikel 4.2	Kaders	Het is aanbieder niet duidelijk welke kaders in deze bedoeld worden. Kan aanbesteder aangeven welke kaders hier van toepassing zijn?	De kaders betreffen onder meer het financiële kader. Het CvE gaat uit van een geraamde waarde van € 1,2 miljoen exclusief BTW. Daarnaast is de bestuurlijke context van groot belang: de Programmatuur zal in nauwe samenwerking met DUO worden gerealiseerd, voorts zijn er rollen weggelegd voor de examenleveranciers en de examenlocaties.
18	C	Artikel 9.1	Documentatie	Teneinde invulling te geven aan deze verplichting dient aanbieder te weten aan welk kennisniveau de documentatie dient te voldoen. Kan aanbesteder aangeven welke objectieve criteria gehanteerd zullen worden om de kwaliteit van de documentatie te toetsen?	De gevraagde documentatie dient te worden opgeleverd conform de eisen/criteria zoals geformuleerd in hoofdstuk 5 paragraaf 3 en 4 van de overall architectuur. Gevraagde documentatie die niet of onduidelijk gespecificeerd is dient voor oplevering afgestemd te worden met de beoogde ontvanger via het CvE.

19	C	Artikel 22.2	Vervanging ;Personeel	<p>Leverancier onderschrijft het belang van een goede samenwerking tussen aanbestedder en personeel van Wederpartij voor succesvolle uitvoering en afronding van de opdracht. Echter bij een vaste prijs opdracht is het wel eens gewenst dat personeel van leverancier professioneel weerstand biedt aan niet nakoming van afspraken door opdrachtgever en dit zou, conform dit artikel, kunnen leiden tot vervanging van zulk personeel.;Uiteraard zal aanbieder altijd haar medewerking verlenen indien vervanging het doel (een succesvolle levering) dichterbij brengt.;Aanbieder stelt daarom de volgende toevoeging aan dit artikel voor:;Wederpartij zal zijn medewerking in alle redelijkheid aan deze vervanging verlenen, tenzij Wederpartij aannemelijk kan maken dat vervanging niet in het belang is van het te behalen (project)resultaat.;Kan aanbestedder hiermee instemmen?</p>	<p>Het is begrijpelijk dat een algemene bevoegdheid van het CvE om te allen tijde Personeel te vervangen onwenselijk is. In het conceptcontract is daarom een nieuwe bepaling opgenomen: "Artikel 22.2 ARBIT is van toepassing met dien verstande dat het Cve alleen van de daarin vervatte bevoegdheid gebruik mag maken voor zover dat niet ten koste gaat van het te behalen resultaat".</p>
20	C	Artikel 29.5	Cessie	<p>Aanbestedder heeft op basis van de huidige wetgeving reeds een beter recht dan hetgeen zij d.m.v. cessie zou kunnen verkrijgen en derhalve raadt aanbieder u aan om de cessie van verzekeringspenningen, zoals vermeld in artikel 29.5, te schrappen. Als argumentatie hiervoor heeft inschrijver de volgende argumenten:;1. Op basis van artikel 3:287 BW heeft de aanbestedende dienst reeds een sterk recht om de verzekeringspenningen uitgekeerd te krijgen. Op basis van dit artikel is de vordering tot vergoeding van schade aan de schuldeiser (lees: aanbestedder) bevoorrecht op de vordering die de schuldenaar (lees: aanbieder) uit hoofde van verzekering van zijn aansprakelijkheid op de verzekeraar mocht hebben, voor zover deze vordering de verplichting tot vergoeding van deze schade betreft. De schuldeiser (lees: aanbestedder) kan zijn vordering verhalen op de vordering waarop het voorrecht rust, zonder dat hem andere rechten van derden op deze laatste vordering</p>	<p>Het CvE lijkt onvoldoende voordeel te hebben van een cessie als bedoeld in art. 29.5 ARBIT. Het conceptcontract is zodanig aangepast dat de bepaling niet van toepassing wordt verklaard.</p>

				<p>kunnen worden tegengeworpen (behoudens het ingevolge artikel 7:936 lid 2 BW aan de tussenpersoon toekomende recht op afdracht). Artikel 3:287 BW beoogt de verzekeringspenningen, overeenkomstig de strekking van een aansprakelijkheidsverzekering en ondanks bijvoorbeeld een faillissement van de verzekerde (lees: aanbieder), daadwerkelijk bij de benadeelde (lees: aanbesteder) terecht te laten komen.;2. Bij het afhandelen van schadeclaims heeft een verzekeraar een ander doel dan de Opdrachtnemer: terwijl Opdrachtnemer de klantrelatie als cruciaal zal beschouwen en derhalve onder bepaalde voorwaarden bereid zal zijn om een schadeclaim op een commerciële manier op te lossen, zal de verzekeraar vooral als doel hebben om de hoogte van de schadevergoeding zo laag mogelijk te houden. Daarnaast staat, in geval van cessie, Opdrachtnemer buiten spel en zal de verzekeraar de regie overnemen waarbij een inhoudelijke oplossing van ontstane problematiek op een zijspoor komt. Indien er geen sprake is van cessie dan heeft Opdrachtnemer haar handen vrij om de ontstane problematiek op een voor de aanbesteder zo adequaat mogelijke wijze op te lossen. Aanbieder verzoekt aanbesteder te bevestigen dat artikel 29.5 zal vervallen.</p>	
21	OAC	2.1.2	Principe 07	<p>In principe 07 wordt er aangegeven dat alle interactie plaatsvindt via asynchrone uitwisseling. Geldt dit voor alle lagen van de applicatie?</p>	<p>Nee, alleen de koppeling naar DUO centraal (vanuit het afnameproces) is verplicht asynchroon. Binnen de afname zelf zijn de koppelingen meestal synchroon. Voor de Opdrachtnemer is deze asynchrone eis daarom niet tot weinig van belang. Zie ook het antwoord op vraag 195.</p>

22	OAC	2.1.3	Principe 14	Het computerexamensysteem moet de verwachte belasting aankunnen zonder performancedegradaties. Wordt er hierbij uitgegaan van de getallen in paragraaf 4.4.1 t/m 4.4.8, en mogen deze getallen 1 op 1 terug gerekend worden naar concurrent users?	In paragraaf 4.4.1 t/m 4.4.8 zijn de aantallen gelijktijdige gebruikers over een week weergegeven. In paragraaf 4.3.2. zijn het aantal afnemers van een examen weergegeven. Dit laatste geeft een beter beeld van het maximaal aantal examenkandidaten op een moment (concurrent users). Zie ook het antwoord op vraag 116.
23	OAC	2.13	Principe 19	Hierbij wordt aangegeven dat het systeem meertaligheid niet mag uitsluiten geldt dit ook voor bi-directional talen.	Nee. De gebruikersinterfaces hoeven bi-directionele tekst niet te ondersteunen.
24	OAC	4.3.3	Produceren	Er wordt hier gesproken over een 'preview'-omgeving. Is dit een losse omgeving of een afschermt gedeelte van de productie omgeving?	Er is nog geen besluit genomen over de 'preview-' omgeving. De verwachting is dat het geen aparte (losse) omgeving wordt.
25	OAC	4.5.1.4 / 8.1	DUO Autorisatie service	Er wordt aangegeven dat er gebruik gemaakt wordt van een standaard autorisatiedienst, LDAP protocol? Kunnen we er hier vanuit gaan dat deze is ingericht volgens de matrix zoals beschreven in paragraaf 8.1. En betekend dit dat dus ook de kandidaten hierin worden opgeslagen?	In alle gevallen zal gebruikersidentificatie en autorisatie middels JAAS aan de modules van de Opdrachtnemer ter beschikking worden gesteld. Alle gebruikers worden daarin opgeslagen, kandidaten ook.
26	OAC	4.5.1.8	Examen-beheerservice	Bij het toevoegen van kenmerken aan examens wordt gesproken over profielen. Wat maakt een profiel en hoe dynamisch zijn deze?	Een profiel is naar verwachting vrij statisch en wordt afgeleid uit de verschillende examenvormen, te weten: vast examen, flexibel examen, minitoets, proefexamen, oefenexamen, etc. Elk type examen heeft bepaalde vaste kenmerken die bij een keuze van een profiel automatisch toegekend worden.
27	OAC	4.5.1.13	Kandidaten-beheerservice	Dit punt sluit aan op punt 18. De vraag hierin is wat de relatie tussen usermanagement en de authenticatie service is	De authenticatie en het gebruikersbeheer wordt door DUO gerealiseerd, Opdrachtnemer krijgt middels JAAS de identificatie en autorisatie aangeleverd.
28	OAC	4.5.1.14	Rapportage-service	Hier wordt aangegeven dat er zelf rapportages samengesteld kunnen worden. Wat zijn hierbij de randvoorwaarden waarbinnen een rapportage opgesteld mag worden?	De functionaliteit tot het samenstellen en genereren van rapportages wordt door DUO gerealiseerd. Alle hiervoor benodigde informatie wordt via de DAO laag ontsloten. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
29	OAC	4.5.1.15	Zakelijk portaal authenticatie service	Hierbij staat dat deze later uitgewerkt zal worden aangezien dit niet relevant is voor de aanbesteding. Gezien de vragen van punt 18 en punt 20 vind ik de uitwerking zeer relevant om het ontwerp verder uit te werken.	Zie het antwoord op vraag 27.

30	OAC	4.5.2.13	Webclient	Hier wordt gesproken over standaard webbrowsers. Graag een specificatie van versies die wel of niet ondersteund dienen te worden.	De volgende browsers en versies dienen te worden ondersteund; Internet Explorer 7,8 en 9; Firefox 3.x en 4; Google Chrome 8,9,10; Safari 5.x.
31	OAC	4.5.3.1	Afname-beheer-component	Er wordt hier gesproken over signaleren of de afname aan aal voorwaarden voldoet. Echter er wordt niet gesproken hoe de verschillende categorieën zijn opgebouwd en wanneer iets een waarschuwing of een probleem is.	De afnamebeheercomponent wordt door DUO gerealiseerd. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
32	OAC	4.5.3.6	EOS-import-component	Hier wordt gesproken dat de planningsmodule binnen EOS mogelijk wordt vervangen door het computereksamensysteem, is dit wel of geen eis?	In de toekomst kunnen ook de planningen die nu in EOS worden gedaan in het nieuwe computereksamensysteem worden voorzien. De planningsfunctionaliteiten worden door DUO gerealiseerd. Dit vergt geen inspanning van Opdrachtnemer.
33	OAC	4.8.3	Clientervice	Er wordt gesproken over recente versies van het besturingssysteem. Welke versies zijn dit?	De volgende besturingssystemen dienen te worden ondersteund; Microsoft Windows XP, Vista en Windows 7 (32 en 64 bit); Linux Ubuntu 10.4, 10.10 (32 en 64 bit) en Redhat RHEL 5.x en 6.x (32 en 64 bit); Apple Mac OS X 10.xx.
34	OAC	8.2	Authenticatie mechanismen	Hier wordt gesproken over een token. Is hier al een keuze ingemaakt of dient dit meegenomen te worden in de aanbidding?	De keuze hiervoor is nog niet gemaakt. Realisatie geschiedt door DUO. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
35	AL	4.2	Referenties	Kunt u exact aangegeven hoe de referenties worden beoordeeld op geschiktheid?	Er wordt naar referenties gevraagd in het kader van de geschiktheidseisen. De referenties worden zelf niet getoetst op geschiktheid, maar aan de hand van de referenties wordt de geschiktheid van de Inschrijver vastgesteld.
36	AL	Bijlage 6	Referenties	Is er een maximum aantal woorden verbonden aan de beschrijving van de referenties?	Nee.

37	AL	4.3	Gunnings-criterium prijs tweede ronde	Kunt u exact aangeven wat u bedoeld met ‘naar verhouding een lager percentage’ in relatie tot het de laagste prijs en de prijsopgave voor het meerwerk.	De "laagste prijs" is de prijsopgave van de Inschrijver die in vergelijking met de andere Inschrijvers de laagste prijsopgave heeft gedaan. In de formule voor de Eindscore wordt per Inschrijver deze laagste prijs gedeeld door de prijsopgave van de betreffende Inschrijver, resulterend in een getal dat wordt vermenigvuldigd met 30%. Het "laagst gemiddeld uurtarief" ten aanzien van meerwerk is het tarief van de Inschrijver die in vergelijking met de andere Inschrijvers het laagste tarief heeft opgegeven. In de formule voor de Eindscore wordt per Inschrijver dit laagste gemiddelde uurtarief gedeeld door het opgegeven gemiddelde uurtarief van de betreffende Inschrijver, resulterend in een getal dat wordt vermenigvuldigd met 10%.
38	AL	4.3	Formule Eindscore	Wat wordt bedoeld met ‘toegekende punten’ en ‘hoogst aantal toegekende punten’ in de formule van de Eindscore?	Het "hoogst aantal toegekende punten" is het aantal punten dat is toegekend aan de Inschrijving waaraan van alle Inschrijvingen de meeste punten zijn toegekend. Onder "toegekende punten" worden verstaan het aantal punten dat aan één specifieke Inschrijving is toegekend.
39	AL	Bijlage 9	Gunnings-criteria	Kunt u aangeven hoe het Voorstel inzake open source software wordt beoordeeld en hoe, en zo ja op welke wijze de beantwoording behoort tot de Gunningscriteria?	Het is een eis dat het CvE vrij en volledig kan beschikken over de Programmatuur. Dit geldt als een <i>knock out</i> -criterium. Aan de eis kan bijvoorbeeld worden voldaan door het auteursrecht op de Programmatuur over te dragen, of door Programmatuur onder een open source licentie ter beschikking te stellen, mits het CvE niet wordt belemmerd in het kunnen beschikken over de Programmatuur. Een verplichting tot het openbaar maken van de broncode van de Programmatuur ("copyleft") wordt gezien als een beperking van de beschikkingsbevoegdheid van het CvE ten aanzien van de Programmatuur.

40	AL	Bijlage 5	Bankverklaring: 'verklaard wordt dat inschrijver naar het oordeel van de bank, op grond van de haar bekende financiële gegevens, in staat is voorliggende opdrachten de komende jaren te kunnen uitvoeren en de afgelopen 3 jaren aan zijn financiële verplichtingen heeft voldaan'.	Bank van de Inschrijver kan uitsluitend verklaren dat Inschrijver aan haar financiële verplichtingen over de afgelopen 3 jegen de bank heeft voldaan en dat zij niet over informatie beschikt waaruit zij af kan leiden dat hierin op korte termijn verandering zal optreden. Bent u bereid om de tekst van de Bankverklaring daarop aan te passen?;Inschrijver is een beursgenoteerde onderneming. Mede daarom kan geen enkele bank van verklaren dat Inschrijver in staat is de voorliggende opdrachten de komende jaren te kunnen uitvoeren. Bent u bereid de tekst van de Bankverklaring daarop aan te passen?	Ja. De Bankverklaring is gewijzigd.
41	AL	AL B.4		Wij hebben een vraag met betrekking tot de vereiste voor het overdragen van de intellectuele-eigendomsrechten. Uit de specificatiedocumenten begrijpen wij dat het de bedoeling van CvE is om een leverancier te vinden die het systeem in zijn geheel zal ontwerpen en coderen en de volledige rechten zal overdragen aan CvE. Na het bestuderen van uw vereisten geloven wij dat [onze] bestaande oplossing voldoet aan een aanzienlijk deel van de vermelde vereisten en aan de hoogste normen voldoet. Wij geloven dat de verdere vereisten met betrekking tot op	Doorslaggevend is dat het CvE vrij en volledig kan beschikken over de Programmatuur. Daarvan zal in elk geval sprake zijn indien het auteursrecht op de Programmatuur wordt overgedragen aan het CvE. Indien er slechts een gebruiksrecht wordt verstrekt, dient dat zo ruim te zijn dat het aan het CvE dezelfde rechten doet toekomen als ware zij auteursrechthebbende. Zie ook het antwoord op vraag 39.

			<p>maat toegesneden ontwikkeling haalbaar zijn binnen het aangegeven budget. Deze bestaande oplossing vertegenwoordigt een veel grotere investering dan het voor dit project voorgestelde budget. Deze oplossing is ontwikkeld voor en gebruikt door andere internationaal erkende gunnende instanties en ons vermogen om het systeem verder te ontwikkelen is essentieel voor ons bedrijfsmodel. Om deze redenen geloven wij niet dat wij de volledige intellectuele-eigendomsrechten aan CvE kunnen overdragen. Wij zijn erin geïnteresseerd een inschrijving in te dienen en zodoende mogelijk samen te kunnen werken met CvE om uw visie te verwezenlijken. Wij stellen daarom een oplossing voor die CvE het volgende kan bieden: een permanente licentierechten voor CvE om de code verder te ontwikkelen zonder dat dit invloed heeft op de eigendomsrechten; en; onbeperkt gebruik door CvE [onze] code overal in Nederland om CvE-examens te leveren aan Nederlandse onderwijsinstellingen. Deze aanpak brengt voor CvE een aantal voordelen met zich mee, met name: Het stelt CvE in staat te profiteren van een bestaande, bewezen oplossing die een grotere investering vertegenwoordigt dan de waarde van het contract en het stelt CvE in staat te profiteren van [onze] ervaring op het gebied van het leveren van beoordelingstechnologie aan gunnende instanties. Het verlenen van een softwarelicentie voor dergelijke oplossingen is, naar wij geloven, algemeen gebruikelijk en wordt over de hele wereld met succes toegepast in vergelijkbare contracten. Graag zouden wij uw antwoord ontvangen op de vraag of deze voorgestelde afwijking van de vermelde voorwaarden acceptabel zou zijn. Indien dit zo is, verzoeken wij u aan te geven hoe aan deze afwijking dient te worden gerefereerd in onze inschrijving.</p>	
--	--	--	--	--

42	C		Aansprakelijkheid	[Wij] zouden graag uw mening ontvangen over de vraag of er enige flexibiliteit bestaat ten aanzien van de mate van beperkingen op de aansprakelijkheid en het opnemen van indirecte schade. Zou u kunnen bevestigen dat als een bieder alternatieve voorstellen indient voor specifieke clausules dat deze samen met het totale technische en commerciële voorstel in overweging zullen worden genomen of dat een afwijking van de gepubliceerde voorwaarden zal leiden tot onmiddellijke afwijzing van een inschrijving?	U had een voorstel tot wijziging van de aansprakelijkheidsbepaling kunnen voorstellen. Nu u dat niet heeft gedaan, is het CvE niet in staat een wijziging in overweging te nemen. Bij uw Inschrijving dient u akkoord te gaan met het conceptcontract zoals dat straks voorligt, dat wil zeggen, na wijziging naar aanleiding van de ingediende vragen. Indien u in uw Inschrijving niet akkoord gaat met de door het CvE vastgestelde voorwaarden, zal dat inderdaad leiden tot afwijzing van uw Inschrijving.
43	AL			Is het (...) een bezwaar als een bezwaar weliswaar sinds vorig jaar ingeschreven staat, maar al jarenlange internationale software-ervaring heeft? (Bedoeld zal zijn: "Is het een bezwaar als een Inschrijver pas sinds vorig jaar is ingeschreven in het handelsregister, maar al jarenlange internationale software-ervaring heeft?")	Nee. Voor het CvE moet wel duidelijk zijn dat de referenties betrekking hebben op één en dezelfde organisatie.
44	AL		Taakverdeling	In hoeverre klopt onze interpretatie dat DUO feitelijk het merendeel van het systeem ontwikkelt?	Dit klopt. DUO zal inderdaad een aanzienlijk grotere ontwikkelinspanning leveren dan de Opdrachtnemer.
45	AL		Taakverdeling	Ligt de beschreven verdeling tussen DUO en opdrachtnemer vast of is er, bijvoorbeeld op pragmatische gronden, wijziging met betrekking tot ontwikkeltaken mogelijk?	De verschuiving van onderdelen van DUO naar de Opdrachtnemer of andersom is niet uitgesloten, maar zeer onwaarschijnlijk.
46	AL		Kwaliteitsbewaking	Het systeem is sterk modulair van opzet. Zijn er testprotocollen voor afzonderlijke modules voorzien en zijn deze bij start van het project beschikbaar?	Zie bijlage "acceptatie van modules".
47	AL		Kwaliteitsbewaking	Wij leveren kwaliteit en hebben daartoe onze eigen kwaliteitsbewakingsmaatregelen getroffen. Verwacht uw team dat wij onze processen aanpassen?	Wij vertrouwen erop dat uw kwaliteitssysteem van dien aard is dat daarmee aan onze kwaliteitseisen voldaan wordt. In het gunningscriterium uitvoering heeft u de gelegenheid uw kwaliteitssysteem toe te lichten.
48	AL		Kwaliteitsbewaking	Hoe moeten wij omgaan met thans moeilijk in te schatten door het kwaliteitsteam geïnduceerde kosten zoals voor het geven van toegang en het beantwoorden van vragen? Wat vindt u redelijk?	Als eerste indicatie lijkt een inspanning van 3 fulltime werkdagen per maand redelijk.

49	AL		2.6.4. Realisatie	Er wordt gesproken over correcte en kwalitatief voldoende examens conform QTI+ afspraken. Is er bij de start van het project een vastgesteld datamodel c.q. dummy beschikbaar voor het examen(ev. in af te nemen en afgenomen status)?	Er wordt gestreefd naar een concept datamodel QTI+ voor aanvang van het project. De QTI+ standaard wordt gedurende de eerste fase van de acceptatiefasering verder uitgewerkt in samenwerking met Opdrachtnemer, Cito en CvE op basis van de bestaande QTI v2.1. standaard en reeds benoemde extensies in het architectuurdocument.
50	OAC		Verklanking	Gespecialiseerde tools/services voor verklanking, opgenomen spraak en spellingscontrole zijn zeer kostbaar om zelf te ontwikkelen. Een kostenbesparende oplossing is het inzetten van bestaande software en content. Hoe staat CvE hierin? Is hiernaar onderzoek gedaan? Zo ja wat is de uitkomst?	Het volledig overnemen van bestaande software impliceert een keuze tussen marktpartijen, waarna de gekozen marktpartij een (al of niet verondersteld) oneigenlijk voordeel heeft in het voorafgaand onderwijs. Het CvE staat daarom afwijzend tegenover het inzetten van bestaande software. De kosten en complexiteit zitten vooral in de content. Die kan wat betreft het CvE worden ingekocht.
51	OAC		Indeling technologie	Sommige delen van het plan zijn technisch erg geavanceerd, bijna experimenteel.;Is er een onderscheid te maken tussen need to have en nice to have? Zo ja welke onderdelen vallen dan onder nice to have?	Alle benoemde eisen in het programma van eisen (PvE) zijn verplicht. (volgens de MoSCoW-methode 'must have')
52	AL		Aanpak	Dit complexe project is zeer diepgaand beschreven. Voor onderdelen kunnen andere oplossingen in de praktijk verstandiger blijken.;In hoeverre staat CvE open voor beargumenteerde suggesties voor alternatieven?	Het computerexamensysteem is opgesteld op basis van <i>best practices</i> en ervaringen. Het uitgangspunt is dat er niet wordt afgeweken van de huidige oplossingsrichting. Tijdens de realisatie kan blijken dat er onderdelen moeten worden bijgesteld, waarover op dat moment een keuze gemaakt wordt.
53	OAC		Infrastructuur scholen	Het operationele systeem zal nogal wat vragen van het de infrastructuur van scholen in het kader van betrouwbaarheid en beveiliging. Zijn er eisen en testprotocollen voorzien voor opleidingen? Heeft CvE deze al in kaart gebracht en zo ja wat zijn de uitkomsten hiervan?	Ja er zullen eisen en protocollen worden opgesteld voor examenlocaties. Dit onderdeel wordt op dit moment uitgewerkt door DUO. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
54	AL		QTI+	In de leidraad wordt bij 2.6.4. wordt gesproken over QTI+ afspraken. Wat verstaat CvE exact onder QTI+?	Het CvE verstaat onder QTI+ de bestaande QTI v2.1. standaard en de beschreven extensies hierop beschreven in de architectuur. Zie ook het antwoord op vraag 49.

55	OAC		QTI	Voor zover ons bekend is QTI 2.1 niet vastgesteld als standaard en zal dit ook niet gebeuren voor de start van het project.;QTI 2.1 wordt in de architectuur wél als dé standaard in de aanvraag beschreven.;Hoe denkt CvE hiermee om te gaan? Heeft CvE nagedacht over alternatieven en zo ja, wat is de uitkomst hiervan?	Het CvE heeft goed contact met het IMS en de verwachting is dat de QTI v2.1 standaard in het najaar van 2011 als definitieve standaard gemarkeerd wordt. Voorts heeft het CvE bewust gekozen voor de adoptie van de QTI standaard en hiermee wordt niet gekozen voor alternatieven.
56	AL		Budget	In de leidraad wordt de geschatte waarde van € 1,2 miljoen genoemd. Het is niet duidelijk of dit bedrag beschikbaar is voor alleen de opdrachtnemer of dat ook DUO uit dit budget bekostigd moet worden.;Wij nemen aan dat DUO een eigen offerte uitbrengt of heeft uitgebracht; klopt dit?	De geschatte waarde van € 1,2 miljoen is beschikbaar voor de Opdrachtnemer. De wijze waarop DUO gefinancierd wordt, staat hier los van.
57	AL		Samenwerking	Van de partijen CvE, DUO, Cito en Opdrachtnemer wordt een nauwe samenwerking verwacht. Heeft CvE een samenwerkingsprotocol voorzien om procedures helder te krijgen en te bewaken?;Zo ja door wie en wanneer wordt dit protocol opgesteld? Indien nee, hoe wordt de samenwerking dan geregeld?	Het CvE heeft een projectopzet voor ogen, zoals beschreven in de aanbestedingsleidraad. De opzet voorziet in een algemene projectmanager belast met het structureren en bevorderen van samenwerking. Voor de realisatie is uitgegaan van een iteratieve vorm van ontwikkelen, waarin protocollen en procedures zijn opgenomen.
58	AL		Samenwerking	Wie is verantwoordelijk voor het samenstellen van de op te leveren applicaties op basis van de verschillende componenten van DUO en de leverancier?	DUO is hiervoor verantwoordelijk.
59	OAC		Browser	Systeem moet met iedere gangbare webbrowser te gebruiken zijn. Volgens de omschrijving is dit een browser die HTML5 gebaseerde pagina's kan weergeven. Mag dus als eis worden gesteld dat een gebruiker een webbrowser moet gebruiken die volledige en correcte HTML5 ondersteuning heeft (volgens de W3C standaarden)?;Is het mogelijk (bij de start van het traject) een gelimiteerde lijst van browsers te maken die voldoen en waarmee getest zal worden?	Ja. HTML5 is geen harde eis, maar wel het toekomstdoel. Voor de lijst met browsers, zie het antwoord op vraag 30.

60	OAC		Technisch accepteren examen	Volgens de beschrijving kan een examen ook softwarematige modules bevatten. Wie maakt deze modules, aan wat voor modules moeten we denken (in welke taal?) en hoe past dit binnen de QTI standaard?	De modules voor sequentieel en random toetsen vallen binnen deze aanbesteding. De modules voor adaptieve toetsen worden gerealiseerd door Cito. De aansturing van deze modules vormt (als extensie) een onderdeel van de QTI+ standaard. Het opnemen van de adaptieve modules in het examenpackage is conform de QTI content packages standaard.
61	OAC		Authenticatie	De authenticatieservice is nog niet uitgewerkt. Hoe gaat deze er ongeveer uitzien? En hoe wordt deze gecombineerd met de mogelijkheid tot het decentraal invoeren van de kandidaatsgegevens?	Zie het antwoord op vraag 27.
62	OAC		Authenticatie	Waar en door wie worden gebruikers met andere rollen (correctoren, surveillanten etc) beheerd?	Deze rollen worden beheerd door een functionaris op de examenlocatie, middels bestaande DUO functionaliteiten (zakelijk portaal). Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
63	OAC		Afnamebeheerservice	De rechtmatigheid wordt op basis van gegevens uit BRON vastgesteld. Hoe hangt dit samen met de door de school zelf ingevoerde gegevens (zie 4.4.3)?	De rechtmatigheid van de in het computereksamensysteem ingeplande kandidaten wordt getoetst ten opzichte van de BRON registratie. Het nieuwe computereksamensysteem gaat hierin voorzien door automatisch de rechtmatigheid te controleren en de resultaten hiervan terug te koppelen aan de examensecretaris. De hierbij behorende functionaliteit wordt door DUO gerealiseerd. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
64	OAC		Offline	Welke functionaliteit (of componenten) moeten in iedere geval wel werken bij het offline afnemen van een examen?	De offline applicatiecomponenten op een examenlocatie zijn benoemd in paragraaf 4.8.1.2 van de architectuur en bestaat uit de examenafname- en afnamedashboard-applicatie.
65	OAC		Layout engine component	Flash ondersteuning van oude examens. Is er een standaard vastgesteld waaraan de gebruikte flash bestanden voldoen? (Bijvoorbeeld een Javascript API?)	De API wordt later met Opdrachtnemer vastgesteld; deze speelt met name een rol bij de scorebare flashes, waarbij gegevens uitgewisseld moeten worden. Hierbij moet gedacht worden aan een GetResponse/SetResponse met een XML berichtenstructuur volgens QTI result reporting format. Overige parameters van de flashes kunnen middels standaard HTML object-parameterisatie

					(param tags) in de QTI doorgegeven worden.
66	OAC		Layout engine component	Is de examenclientapplicatie een desktopapplicatie?	Ja. De examenclientapplicatie bevat enkel een uitgekleepte webbrowser (lay-out-engine) met additionele beveiligingsmaatregelen. Omdat beveiligingsmaatregelen niet alleen in de browser geregeld kunnen worden is dit benoemd als een separate component
67	OAC		Layout engine component	In welk formaat worden oude examens aangeboden?	Oude examens worden door de examenleverancier geconverteerd naar de nieuwe afgesproken standaard (QTI+).
68	C			Graag zouden wij de aansprakelijkheid, zoals gebruikelijk is in de markt, als volgt willen beperken (dit tekstvoorstel vervangt art. 12.1, van de overeenkomst): "Opdrachtnemer zal haar werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van haar kan worden verwacht. Opdrachtnemer is slechts aansprakelijk indien Cve aantoonbaar schade heeft geleden door een wezenlijke fout van Opdrachtnemer. In afwijking van artikel 26 lid 3 van de ARBIT, is de in artikel 26 lid 1 bedoelde aansprakelijkheid beperkt tot een bedrag van ten hoogste één (1) maal de hoogte van de Vergoeding per aanspraak. Samenhangende aanspraken worden daarbij aangemerkt als één aanspraak." Kunt u aangeven of u hiermee akkoord kunt gaan?	Nee, het CvE gaat niet akkoord. De door u voorgestelde beperking is niet gebruikelijk in de markt, maar is een standaardvoorstel vanuit de branche. Volgens het standaard ARBIT-regime is aansprakelijkheid beperkt tot een bedrag van ten hoogste 4 maal de hoogte van de Vergoeding per aanspraak. Het CvE is de Opdrachtnemer al tegemoet gekomen door in het conceptcontract de aansprakelijkheid verder te beperken tot ten hoogste 3 maal de hoogte van de Vergoeding per aanspraak.
69	C			Artikel 5 van de ARBIT voorwaarden stelt dat Opdrachtgever steeds bevoegd is maatregelen te treffen gericht op borging van de kwaliteit van de Prestatie. Onduidelijk is om welke maatregelen het gaat. Omdat we niet voorshands met alle mogelijk maatregelen kunnen instemmen, willen we graag weten waaruit die maatregelen mogelijk kunnen bestaan.	Ten aanzien van deze Opdracht zien deze maatregelen onder meer op het inrichten van een kwaliteitsteam en het testen (ter Acceptatie), zie respectievelijk paragraaf 2.6 van de aanbestedingsleidraad en de bijlage "Acceptatie van modules."

70	C			Zou u een voorbeeld kunnen geven van de in artikel 5 van de ARBIT genoemde maatregelen en willen bevestigen dat uit deze maatregelen niet volgt dat u inzage heeft in de administratie van Opdrachtnemer dan wel toegang heeft tot locaties van Opdrachtnemer?"	Zie het antwoord op vraag 69. Er wordt niet voorzien in maatregelen bestaande uit de inzage in de administratie van de Opdrachtnemer of het verschaffen van toegang tot locaties van de Opdrachtnemer.
71	C			Bent u bereid artikel 8.1 sub a ARBIT aan te vullen met de volgende bewoordingen: "Overdracht en verlening van rechten van intellectuele eigendom ten aanzien van specifiek voor Cve ontwikkelde Product en/of Programmatuur, laat de bevoegdheid van Opdrachtnemer onverlet om de aan die ontwikkeling ten grondslag liggende onderdelen, algemene beginselen, ideeën, ontwerpen, documentatie, werken, programmeertalen en dergelijke, zonder enige beperking voor andere doeleinden toe te passen, te exploiteren, verder te ontwikkelen. Evenmin tast een dergelijke overdracht het recht van Opdrachtnemer aan om ten behoeve van zichzelf of derden ontwikkelingen te ondernemen die soortgelijk zijn aan die welke ten behoeve van Cve zijn of worden gedaan."	Ja. Ook zonder het opnemen van deze aanvulling zal Opdrachtnemer de daarin opgenomen bevoegdheden toekomen. Het conceptcontract is aangevuld met het voorstel.
72	C			In artikel 8.3 van de ARBIT voorwaarden wordt gesteld dat er bij verschil van mening over IE rechten vanuit wordt gegaan dat deze bij CvE berusten. Dit lijkt weinig evenwichtig. Bent u bereid artikel 8.3 ARBIT buiten toepassing te verklaren?	Nee. De <i>core business</i> van het CvE bestaat niet uit informatietechnologische dienstverlening, die van de Opdrachtnemer wel. Gezien deze achterstand in deskundigheid ten opzichte van de Opdrachtnemer, komt het CvE deze bepaling niet als onevenwichtig voor.
73	C			Bent u bereid de tekst van artikel 8.5 ARBIT te vervangen door: "Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen aanspraken van derden gebaseerd op de bewering dat door Opdrachtnemer ontwikkelde Product en/of Programmatuur inbreuk maken op een in Nederland geldend recht van intellectuele eigendom, zulks met inbegrip van persoonlijkheidsrechten als bedoeld in artikel 25, eerste lid van de Auteurswet, vergelijkbare aanspraken met betrekking tot kennis,	Nee.

			<p>ongoorloofde mededinging en dergelijke daaronder begrepen, onder voorwaarde dat Opdrachtgever Opdrachtnemer onverwijld schriftelijk informeert over het bestaan en de inhoud van de rechtsvordering en de afhandeling van de zaak, waaronder het treffen van eventuele schikkingen, geheel overlaat aan Opdrachtnemer. Opdrachtgever zal daartoe de nodige volmachten, informatie en medewerking aan Opdrachtnemer verlenen om zich, zonodig in naam van Opdrachtgever, tegen deze rechtsvorderingen te verweren. Deze vrijwaring geldt niet indien de beweerde inbreuk verband houdt met gebruik van het ontwikkelde Product en/of de Programmatuur in strijd met de gebruiksvoorwaarden of met wijzigingen in het bedoelde Product en/of de Programmatuur die niet door Opdrachtnemer zijn aangebracht. Indien in rechte onherroepelijk vaststaat dat het door Opdrachtnemer ontwikkelde Product en/of de Programmatuur inbreuk maken op enig recht van intellectuele eigendom van een derde of indien een gerede kans bestaat dat een zodanige inbreuk zich voordoet, zal Opdrachtnemer ervoor zorg dragen dat Opdrachtgever het bedoelde Product en/of de Programmatuur kan blijven gebruiken zo veel mogelijk met behoud van functionaliteit, bijvoorbeeld door aanpassing van de inbreukmakende onderdelen of door verwerving van een gebruiksrecht ten behoeve van Opdrachtgever, dan wel het bedoelde Product en/of de Programmatuur vervangen door functioneel vergelijkbare materialen. Iedere andere of verdergaande aansprakelijkheid of vrijwaringsverplichting van Opdrachtnemer wegens schending van rechten van intellectuele eigendom van derden is uitgesloten.”</p>	
--	--	--	---	--

74	C		<p>Het is gebruikelijk een vrijwaring overeen te komen ten gunste van de leverancier. In dit geval ontbreekt deze vrijwaring. Wij stellen daarom voor om de volgende bepaling toe te voegen aan de overeenkomst: “Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden die voortvloeien uit of verband houden met de ten behoeve van Opdrachtgever (nog te verrichte(n) werkzaamheden, tenzij Opdrachtgever aantoont dat de aanspraken geen verband houden met verwijtbaar handelen of nalaten zijnerzijds dan wel veroorzaakt zijn door opzet of bewuste roekeloosheid van Opdrachtnemer. De vrijwaring heeft mede betrekking op alle schade en (proces)kosten die Opdrachtnemer in verband met een dergelijke aanspraak lijdt of maakt. De vrijwaring wordt mede bedongen ten behoeve van de personen binnen het opdrachtteam, zowel individueel als gezamenlijk.”</p>	<p>In opdrachten als de onderhavige is een dergelijke vrijwaring niet gebruikelijk. Het CvE gaat er niet mee akkoord deze vrijwaring op te nemen in het contract.</p>
75	C		<p>ARBIT</p> <p>Bent u bereid de woorden “gedurende de looptijd van deze Overeenkomst” toe te voegen aan artikel 10.1 ARBIT na het woord “Wederpartij” almede de volgende bewoordingen aan het eind van dit artikel toe te voegen “Opdrachtgever zal hiertoe alle medewerking verlenen en alle relevante gegevens en bescheiden, tijdig en in de gewenste vorm en op de gewenste wijze ter beschikking stellen.” zodat het artikel als volgt leest: “Voor zover voor de uitvoering van de Overeenkomst krachtens enig nationaal of internationaal voorschrift een vergunning is vereist, is Wederpartij gedurende de looptijd van deze Overeenkomst verantwoordelijk voor het verkrijgen en behouden van een dergelijke vergunning. Opdrachtgever zal hiertoe alle medewerking verlenen en alle relevante gegevens en bescheiden, tijdig en in de gewenste vorm en op de gewenste wijze ter beschikking stellen.”</p>	<p>Ja. Het tekstvoorstel is in licht gewijzigde vorm toegevoegd aan het conceptcontract.</p>

76	C		ARBIT	In artikel 15.5 van de ARBIT voorwaarden doet opdrachtnemer afstand van haar recht tot opschorting indien de Opdrachtgever een betalingstermijn overschrijdt of een factuur (deels) niet betaald als hij van mening is dat deze onjuist is of de Prestatie ondeugdelijk is. Dit kan lijden tot situaties waarin opdrachtnemer gehouden is werkzaamheden uit te voeren terwijl er geen betaling plaatsvindt. Een aanvulling op grond van redelijkheid is op zijn plaats. Bent u bereid de volgende zinsnede aan artikel 15.5 ARBIT toe te voegen: "tenzij dit niet redelijk is jegens Opdrachtnemer."?	Nee. Het achterwege laten van betaling is voor het CvE vaak het enige middel om correcte uitvoering van een Opdracht af te dwingen. Voorts zou de toevoeging leiden tot onzekerheid over de vraag wat in een specifieke situatie al dan niet "redelijk" is.
77	C		ARBIT	De geheimhouding wordt geregeld in art 17 ARBIT, echter wij wensen de passage met betrekking tot het geoorloofd vrijgeven van informatie nog verder aan te vullen. Bent u bereid het volgende overeen te komen ter aanvulling van Artikel 17.1 ARBIT: "In aanvulling op het in artikel 17.1 ARBIT gestelde, is het partijen niet verboden om informatie openbaar te maken voor zover partijen verplicht zijn tot bekendmaking uit hoofde van enig voorschrift van een orgaan aan het toezicht waarvan Opdrachtnemer is onderworpen, een op Opdrachtnemer of personen werkzaam bij/voor of verbonden aan Opdrachtnemer rustende beroepsplicht of een bindende uitspraak van een overheidsorgaan."	Nee. Verplichtingen tot verstrekking van informatie aan toezichthouders zijn aan te merken als verplichtingen die zijn gebaseerd op wettelijke voorschriften.
78	C		ARBIT	Het is onduidelijk hoe CvE het in artikel 17.3 genoemde toezicht op geheimhouding wil gaan uitoefenen. Zou u een voorbeeld kunnen geven van het in artikel 17.3 van de ARBIT genoemde toezicht door CvE en willen bevestigen dat uit deze maatregelen niet volgt dat u inzage heeft in de administratie van Opdrachtnemer dan wel toegang heeft tot locaties van Opdrachtnemer?	Er is niet voorzien in een toezichtprocedure waaruit volgt dat het CvE inzage heeft in de administratie van de Opdrachtnemer, dan wel dat het CvE toegang heeft tot locaties van de Opdrachtnemer.

79	C		ARBIT	Ingevolge artikel 17.4 ARBIT moet opdrachtnemer na afloop van de opdracht alle gegevens die opdrachtnemer in het kader van uitvoering van de overeenkomst onder zich heeft, inclusief kopieën, aan CvE retourneren. Dit is onwenselijk i.v.m. de (interne) verplichte dossiervorming, indien dit ook betekent dat geen kopie voor het dossier mag worden behouden. Bent u bereid in aanvulling van artikel 17 lid 4 ARBIT het volgende overeen te komen: “In aanvulling van artikel 17 lid 4 ARBIT zal Opdrachtnemer niet gehouden zijn die originelen en kopieën bij het einde van de overeenkomst aan Opdrachtgever ter beschikking te stellen voor zover Opdrachtnemer in redelijkheid voldoende documentatie moeten bewaren die nodig is om advies, verklaringen of oordelen die zij aan Opdrachtgever verstrekken te onderbouwen. Opdrachtnemer neemt passende maatregelen om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen en de dossiers te bewaren gedurende een periode die voor een goede beroepsuitoefening aanvaardbaar is en die in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen en beroepsregels inzake bewaartermijnen. De dossiers zijn eigendom van Opdrachtnemer.”	Ja. Het tekstvoorstel is in licht gewijzigde vorm toegevoegd aan het conceptcontract.
80	C		Boetebepaling	Art. 17.6 bevat een boetebepaling. Wij zouden deze boete graag gemaximeerd zien op bijvoorbeeld EUR 5.000 (doch maximaal op EUR 25.000), kan CvE daarmee instemmen?	Nee.
81	C		ARBIT	Conform art. 19.1 en art 19.3 ARBIT dienen de medewerkers van Opdrachtnemer de veiligheidsprocedures en huisregels in acht te nemen en is Opdrachtgever gerechtigd het personeel van Opdrachtnemer aan een veiligheidsonderzoek te onderwerpen op grond waarvan Opdrachtgever kan weigeren dat een bepaald personeelslid wordt ingezet. We willen graag duidelijkheid over de	Dit wordt bij de start van de werkzaamheden besproken en meegedeeld. De veiligheidsprocedures, veiligheidsonderzoeken en huisregels vergen geen inspanning van de Opdrachtnemer.

				veiligheidsprocedures en het veiligheidsonderzoek. Kunt u de inhoud van de veiligheidsprocedures en het veiligheidsonderzoek zoals genoemd in artikel 19.1 en 19.3 ARBIT uiteenzetten?	
82	C		ARBIT	Bent u bereid het volgende overeen te komen in afwijking van artikel 19.2 ARBIT “Opdrachtgever is gerechtigd een VOG te verzoeken, het verzoek tot een VOG zal door Opdrachtnemer aan het betreffende personeel worden voorgelegd.”	Nee.
83	C		ARBIT	Overeenkomstig artikel 22.2 ARBIT is het mogelijk voor Opdrachtgever personen betrokken bij de uitvoering van de overeenkomst te laten vervangen. We stellen voor eerst in overleg te treden. Bent u bereid om de volgende bewoordingen aan artikel 22.1 ARBIT toe te voegen: ”Opdrachtgever zal hierover zo spoedig mogelijk in overleg treden met Opdrachtnemer.”	Nee, maar in het conceptcontract is een aanvulling op de betreffende ARBIT-bepaling opgenomen. Zie het antwoord op vraag 19.
84	C		ARBIT	Art. 23 lid 1 ARBIT bepaalt dat Opdrachtnemer toestemming van Opdrachtgever moet hebben om gebruik te kunnen maken van diensten van derden. Wij overwegen samen met één of meerdere andere partijen in te schrijven op deze opdracht. Wilt u daaraan uw toestemming verlenen?	Ja.
85	C		ARBIT	Bent u bereid om in afwijking van het in artikel 26.2 ARBIT gestelde het volgende overeen te komen: 'De aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor persoon- en zaakschade is beperkt tot een bedrag gelijk aan één (1) maal de Vergoeding, behoudens opzet dan wel bewuste roekeloosheid aan de zijde van leidinggevend personeel van Opdrachtnemer.’	Nee.
86	C		ARBIT	Ter verduidelijking dat het in art. 26.5 ARBIT gaat om verplichtingen m.b.t. personeel van de wederpartij, dient er een komma achter het woord “verzekeringswetgeving” te worden opgenomen. Bent u bereid een komma achter het woord “verzekeringswetgeving” in artikel 26.5 ARBIT op te	Ja. Het conceptcontract is aangepast.

				nemen?	
87	C		ARBIT	We wensen geen mededelingen te doen over eerdere claims onder de verzekeringspolis in het lopende verzekeringsjaar. Bent u bereid de worden “waarbij Wederpartij, behoudens in het geval wettelijke verplichtingen daaraan in de weg staan, mededeling doet van eerdere claims onder dezelfde polis in het lopende verzekeringsjaar” te schrappen uit artikel 29.3 ARBIT?	Nee.
88	C		ARBIT	Wij geven klanten geen inspraak in de voorwaarden en/of beëindiging van verzekeringen. De zinsnede in art. 29.4 dient dan ook veranderd te worden. Bent u bereid ter vervanging van artikel 29.4 ARBIT de volgende tekst op te nemen: “Opdrachtnemer zal gedurende de looptijd van de Overeenkomst adequaat verzekerd blijven”?	Nee.
89	C		ARBIT	Het is ons niet toegestaan de cessie van verzekeringspenningen overeen te komen. Gaat u ermee akkoord art. 29.5 ARBIT buiten toepassing te verklaren?	Ja.
90	C		ARBIT	Art 30.4 stelt dat Opdrachtgever de Overeenkomst kan ontbinden indien hij op goede gronden aanneemt dat de rechter op een daartoe strekkende vordering op grond van de Wira (wet implementatie rechtsbeschermingsrichtlijnen aanbesteden) de overeenkomst zal vernietigen. Deze tekst is vaag en daarmee onzeker. Aangezien de Overeenkomst na vernietiging door de rechter niet meer bestaat kan dit artikel vervallen. Bent u bereid artikel 30.4 ARBIT buiten toepassing te verklaren?	Nee. De reden hiervoor is dat er tussen het moment waarop het CvE bekend is met de vernietigingsgrond en de datum van uitspraak in de voor vernietiging benodigde bodemprocedure een dermate lange periode kan zijn gelegen, dat het CvE belang heeft bij een voortijdige ontbinding.

91	C		ARBIT	In art. 30.6 is een opzeggingsmogelijkheid voor Opdrachtgever van een Opdracht opgenomen. Deze opzegmogelijkheid is eventueel met onmiddellijke ingang, dit is onevenwichtig, we stellen graag een redelijke termijn voor. Verder is in de ARBIT is geen opzeggingsmogelijkheid voor Opdrachtnemer opgenomen, ivm externe regelgeving waaraan onze organisatie moet voldoen willen wij graag ook een opzegmogelijkheid. Bent u bereid de eerste zin van artikel 30.6 ARBIT te vervangen door de volgende zin:” Indien sprake is van een Opdracht kunnen Opdrachtgever en Opdrachtnemer deze door middel van een aangetekend schrijven opzeggen met inachtneming van een redelijke termijn.” alsmede de laatste zin van dat artikel buiten toepassing te verklaren?	Artikel 30.6 ARBIT is niet van toepassing omdat de bijzondere opzegging <i>for convenience</i> zoals geregeld in artikel 4.3 van het conceptcontract daarop voorrang heeft. Voor de duidelijkheid is in het conceptcontract nu opgenomen dat artikel 30.6 ARBIT niet van toepassing is. Het CvE stemt niet in met een algemene opzegbevoegdheid voor de Opdrachtnemer.
92	C		ARBIT	Bent u – in samenhang met het verzoek om artikel 30.4 ARBIT buiten toepassing te verklaren - bereid de laatste zin van artikel 32.2 ARBIT buiten toepassing te verklaren? Indien het antwoord negatief is, bent u dan bereid het woord “eveneens” uit de laatste zin van artikel 32.2 ARBIT te schrappen?	Nee. Nee.
93	C		ARBIT	Artikel 33.1 ARBIT is ruim geformuleerd, het dient slechts te gaan om personeel dat betrokken is bij de uitvoering van de Overeenkomst. Ben u bereid om achter het woord “Personeel” in artikel 33.1 ARBIT de volgende tekst op te nemen ”dat betrokken is (geweest) bij de uitvoering van de Overeenkomst.”	Ja. Het conceptcontract is aangepast.
94	C		ARBIT	Aangezien deze opdracht niet om koop gaat kunnen de betreffende bepalingen buiten toepassing worden verklaard. Bent u bereid de artikelen 38 tot en met 41 ARBIT buiten toepassing te verklaren?	Ja. Het conceptcontract is aangepast.

95	C		ARBIT	Wij zijn voornemens het intellectueel eigendom van de speciaal voor opdrachtgever gerealiseerde programmatuur aan opdrachtgever over te dragen (zie onze vraag rond art. 8.1 ARBIT). De oplossing bestaat daarnaast wellicht uit enige Open Source componenten; standaardprogrammatuur wordt niet geleverd. De bijzondere bepalingen rond gebruiksrechten (art. 42-47) zijn derhalve niet van toepassing. Bent u bereid art. 42-47 buiten toepassing te verklaren?	Nee. Met het niet van toepassing verklaren van 59 ARBIT, wordt ervan uitgegaan dat Open Source Software als (in de terminologie van de ARBIT) Standaardprogrammatuur wordt gezien. Dit heeft tot gevolg dat de betreffende bepalingen (42 t/m 47 ARBIT) van toepassing dienen te blijven.
96	C		ARBIT	Recentelijk (maar nadat de aanbestedingsdocumentatie was verspreid) is in de media verschenen dat art. 59 ARBIT is geschrapt (zie Computable, 18-02-2011). Kunt u bevestigen dat ook voor deze aanbestedingsopdracht geldt dat art. 59 ARBIT is geschrapt?	Ja. Het conceptcontract is aangepast.
97	C		ARBIT	Bent u bereid om in artikel 64.1 ARBIT de volgende woorden op te nemen na het woord "leent": "gedurende de looptijd van de Overeenkomst".	Nee.
98	C		ARBIT	Bent u bereid om in artikel 64.2 ARBIT de volgende woorden op te nemen na het woord "stelt": "gedurende de looptijd van de Overeenkomst".	Nee.
99	C		ARBIT	Bent u bereid om art. 76.2 ARBIT buiten toepassing te verklaren?	Nee.
100	C		ARBIT	Wij hebben begrepen dat art. 59 ARBIT inmiddels geschrapt is. In hoeverre heeft dat invloed op de tekst in Bijlage 9? Wij stellen voor de tekst vanaf "Let op:" tot en met "(artikel 59 ARBIT)" te laten vervallen. Gaat u daarmee akkoord?	Artikel 59 ARBIT wordt niet van toepassing verklaard. Dit heeft tot gevolg dat de betreffende tekst in de leidraad, waaronder de op artikel 59 ARBIT betrekking hebbende tekst in bijlage 9, niet meer relevant is.

101	C		beeindigings mogelijkheid	Wij willen altijd een tussentijdse beëindigingmogelijkheid overeen komen, die het ons mogelijk maakt de overeenkomst ook om zwaarwegende redenen op te zeggen. Dit ondermeer in verband met mogelijke wijzigingen in wet- en regelgeving waaraan wij ons dienen te houden. Derhalve stellen wij voor dat de volgende bepaling in de plaats komt van artikel 4.3 van de overeenkomst: "De overeenkomst kan door zowel Opdrachtnemer als door CvE te allen tijde schriftelijk worden opgezegd met inachtneming van een redelijke opzeggingstermijn." Kunt u hiermee instemmen?"	Nee.
102	AL	p.10	Meerwerk	Op welke wijze wordt omgegaan met minder-werk als gevolg van veranderingen in de politieke omgeving.	Er zal naar verwachting geen sprake zijn van minderwerk. Mocht overigens op grond van politieke besluitvorming het voor deze Opdracht toegewezen budget achteraf toch nog naar beneden worden bijgesteld, is het niet uitgesloten dat het CvE gebruik maakt van de opzeggingsbevoegdheid zoals geregeld in artikel 4.3 van het conceptcontract.
103	AL	p.10	Specs.	Op welke wijze wordt omgegaan met wijzigingen in de specificaties als gevolg van voortschrijdend inzicht gedurende de realisatiefase.	Indien gewijzigde specificaties leiden tot meerwerk, dan zal dat op basis van de contractuele afspraken over meerwerk worden vergoed.
104	AL	p.12	U.5	Bestaat de gelegenheid tot (eind) gebruikers participatie in het ontwikkeltraject? En zo ja, in welke mate zijn deze beschikbaar.	Er wordt een klankbordgroep gevormd van examenlocaties die naar verwachting zo'n 3-4 keer per jaar zal samenkomen. Opdrachtnemer kan aan deze klankbordgroep onderwerpen voorleggen. Daarnaast zullen de examenlocaties uit de klankbordgroep een rol spelen bij de formele acceptatie.
105	AL	p.12	U.5	De keuze voor een iteratieve aanpak voor de realisatie wordt expliciet uitgesproken teneinde risico's te reduceren en de voorspelbaarheid te verhogen. In hoeverre bestaat de mogelijkheid om de multi-disciplinaire teams aan te vullen met de rol acceptatietester zodat daadwerkelijk afgeronde deeloplossingen gerealiseerd worden?	Zie de bijlage "acceptatie van modules".

106	AL	p.12	U.5	Op welke wijze wordt gewaarborgd dat het realisatie team te allen tijde kan beschikken over domeinkennis dan wel kennis van de gewenste functionaliteit om de voortgang te garanderen.	Het CvE ondersteunt dit met de gestelde projectopzet. De Opdrachtnemer heeft zitting in het kwaliteitsteam, waar deze ontwerpen (en eventuele wijzigingen) worden besproken. Daarnaast heeft de Opdrachtnemer ook zitting in het projectoverleg onder leiding van de algemeen projectmanager, waar een goed verloop van het project, en dus ook voor het ter beschikking stellen van relevante informatie aan alle partijen, wordt gewaarborgd. Opdrachtnemer heeft hierin zelf ook een eigen verantwoordelijkheid.
107	AL	p.12	U.5	Op welke wijze wordt de eis tot samenwerking tussen de ketenpartners afgedwongen, dan wel gecompenseerd, indien een ketenpartner aantoonbaar stagnatie veroorzaakt voor een van de andere ketenpartners.	Zie antwoord op vraag 16 en 57. Er wordt niet voorzien in compensatie.
108	OAC	Principe 1	U.3	Welke 5 aspecten uit de NORA en ROSA kenmerkt u als meest essentieel?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Harmonisatie: OCW werkt aan harmonisatie en standaardisatie van begrippen, informatie en uitwisseling (ROSA 1.1); 2. Hogere kwaliteit dienstverlening: diensten via Internet (P1, NORA 2.0); 3. Hogere kwaliteit dienstverlening: Burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen beschikken over een (1) identiteit (P5, NORA 2.0); 4. Betrouwbare overheid: Organisaties in het publieke domein gebruiken gegevens die accuraat, actueel en volgens wettelijke normen zijn beveiligd zijn (P18, NORA 2.0); 5. Doelmatigheid: Gebruik waar mogelijk generieke bouwstenen. Organisaties in het publieke domein streven er naar om beschikbare gemeenschappelijke voorzieningen te gebruiken, als deze op de punten functionaliteit, beveiliging en kosten gelijkwaardig zijn aan individuele voorzieningen (P19, NORA 2.0).

109	OAC	Principe 3	U.3	Wat zijn de beveiligings eisen/procedures van DUO tav de opslag van exameninformatie waar als afnemen van de gegevens rekening mee moet worden gehouden?	Alle opslag wordt via de DUO Abstractielaag gefaciliteerd en DUO zal zorg dragen voor de beveiligingsmaatregelen van alle exameninformatie ontsloten via deze abstractielaag. Uit een nog te houden risicoanalyse moet blijken welke verdere maatregelen genomen zullen worden. De Programmatuur van Opdrachtnemer dient ervoor te zorgen dat na afsluiting van een examen alle exameninformatie wordt verwijderd van de afnameclient.
110	OAC	Principe 9	U.3	Wat is de exacte definitie van offline en online examens doen?	Bij een online afname neemt de kandidaat een examen af via de centrale examenvoorzieningen van DUO. Bij een offline afname neemt de kandidaat een examen af via een lokale examenvoorziening op de examenlocatie.
111	OAC	Principe 12	U.3	Kunt u meer informatie verstrekken over EOS en het Zakelijk Portaal DUO?	Het zakelijk portaal is een generiek beveiligd webportaal voor het ontsluiten van webtransacties en informatie ten behoeven van de zakelijke klanten van DUO. EOS is een intern DUO systeem dat gebruikt wordt voor de organisatie van o.a. staatsexamens en de pooling van VO examenlocaties voor 2e correctie.
112	OAC	Principe 15	U.3	Hoe verhoudt zich de QTI+ standaard zich met de elders genoemde QTI 1.2.1, QTI 2.1 en overige versies? Waar wordt de '+' van QTI+ gespecificeerd?	Zie de antwoorden op vraag 49 en 55.
113	OAC	Principe 17	U.3	Er wordt expliciet een keuze gemaakt voor het JEE6 platform. In hoeverre is hierbij nog keuze vrijheid voor het frontend framework? Of wordt hiermee tevens de keuze voor JSF2 gemaakt?	Zie het antwoord op vraag 301.
114	OAC	p.16	U.3	Is de lijst met examens in de tabel op pagina 17 uitputtend?	Dit is geen uitputtende lijst en is opgenomen ter illustratie van de context.
115	OAC	p.18	U.3	Is het model van het aanbieden van de examens volledig? Ik mis het examen, de examensecretaris en de kandidaat als rollen/producten	Paragraaf 4.3 in de architectuur en de onderliggende paragrafen beschrijven de dienst (service) 'afnemen examen'. Deze dienst wordt afgenomen door een examenlocatie. Het resultaat van deze dienst is een examenresultaat (cijfer) en geen examen.
116	OAC	p.25	U.3	Aantallen: tot 125.000 examens per week! Welk deel daarvan is online en welk deel offline? Hoeveel afnames	Het kunnen aanbieden van de geschetste hoeveelheden afnames is een verantwoordelijkheid van DUO. Zie ook

				vinden er maximaal tegelijkertijd plaats (on- en offline)?	de antwoorden op vragen 22 en 118.
117	OAC	p.11	U.3	Is het mogelijk over de Archimate modellen te beschikken?	Ja. De modellen worden gepubliceerd en bijgevoegd bij deze Nota van Inlichtingen. De modellen zijn gemodelleerd in Archi (http://archi.cetis.ac.uk/)
118	OAC		U.3	Moet altijd on- en offline kunnen worden gewerkt of mag de examenlocatie zelf kiezen of het examen off- of online wordt afgenomen?	In principe kan een examenlocatie zelf kiezen. Het is wel mogelijk dat het CvE bij bepaalde examens een bepaalde afnamemethodiek voorschrijft. Dit heeft voor de Opdrachtnemer geen impact.
119	OAC		U.3	In de vraag naar de visie in Architectuur vraagt u naar de de DAO abstractie laag. Is hier niet de visie van DUO abstractie layer bedoeld?	Ja. Per abuis worden door de documenten heen verschillende termen gebruikt voor eenzelfde functionaliteit. Het betreft hier inderdaad de visie aangaande de DUO Abstraction Layer (4.5.3.5)
120	OAC		U.3	Fall back: moet, als gedurende het examen de stroom op een examenlocatie wegvalt, de resultaten tot dan toe wel bewaard zijn?	Ja. Het systeemontwerp voorziet hierin door middel van de abstractielaag. Opdrachtnemer dient de resultaten direct aan te bieden aan de DAO interface (zie architectuur paragraaf 4.5.4.3. Afnameresponscomponent).
121	OAC	p.58	U.3	[QTI Engine component] wat is de rol die de leverancier moet spelen bij het uitbreiden van de standaard; 'Daar waar de standaard niet voldoet zal deze door middel van een extensie of afspraak moeten worden uitgebreid in de vorm van de QTI+ standaard.' Welke partijen zijn betrokken bij het afstemmen van de uitbreiding;	Zie antwoord op vraag 49.
122	OAC	p.71	U.3	Is een kant en klare virtuele ontwikkel desktop ook een optie?	Nee. De wijze waarop de previewfunctionaliteit beschikbaar wordt gesteld aan examenleveranciers is een verantwoordelijkheid van DUO.
123	OAC	p.80	U.3	Wat is de exacte termijn waarin u verwacht dat QTI 2.1 definitief wordt?	Zie antwoord op vraag 55.
124	OAC	p.74	U.3	Waarom is gekozen voor het samenstellen van de concrete java applicaties door DUO, ook voor de te realiseren componenten van de leverancier?	Deze keuze is gemaakt om DUO de vrijheid te verschaffen in de hosting oplossing (platformafhankelijkheid en minimale verwevenheid tussen componenten).

125	OAC	Principe 18	U.3	Welke computersystemen hebben de examenlocaties in gebruik (specs) en hoe ziet dit er over 24 maanden uit? Moeten we ons hier druk om maken? Virtual Appliance?	Op de examenlocatie draaien 2 soorten systemen (client- en serversystemen). Voor de server omgeving stelt DUO de minimum eisen op. De minimum eisen voor de clientsystemen zullen in overleg tussen opdrachtnemer en het CvE nader worden opgesteld.
126	AL	p.12	U.5	Er wordt gesproken over 'de iteratieve aanpak', welke aanpakken worden hier bedoeld? Wij adviseren Scrum, in hoeverre is men hier mee bekend?	CvE heeft geen keuze voor een methode gemaakt binnen de iteratieve aanpak. DUO is bekend met de methoden RUP en Scrum. Opdrachtnemer staat vrij de eigen methode te volgen en af te stemmen met de overige realiserende partijen.
127	AL	p.12	U.5	Hoe worden deployments vormgegeven in een iteratieve aanpak en hoe wordt dit in de projectorganisatie geborgd?	Zie bijlage "acceptatie van modules".
128	AL	p.12	U.5	Welke vormen van testen worden onder de discipline testen verstaan?	Zie bijlage "acceptatie van modules".
129	OAC	p.94	U.4	Welke standaarden voor TO/FO worden gehanteerd?	Zie hiervoor de overall architectuur hoofdstuk 5 en specifiek de paragrafen 3 en 4.
130	OAC	p.94	U.3	De Rapportage-, Preview Clienten Afname Client applicaties maken volgens het schema geen gebruik van de DAO; voor de Rapportageen Afname Client applicaties is dat onverwacht.	De rapportageomgeving betreft een door DUO aangeboden component. De examenafnameclient verzorgt alleen de presentatie (lay-out) en beveiliging (lockdown) van de lokale clientpc.
131	PvE	Punten 75-81		Is het de bedoeling dat alle antwoorden tijdens het beantwoorden real-time worden vastgelegd in de DAO layer?	Ja. Zie ook het antwoord op vraag 120.
132	PvE	Punt 194		[pve 194] Wordt hier niet bedoeld dat OF de (de)centrale server valt uit OF de client. En niet alle drie?	Allen kunnen uitvallen. Het systeemontwerp voorziet in het direct opslaan van gepersisteerde gegevens door middel van DUO Abstraction Layer (DAO laag).
133	PvE	208		[pve 208] Kunt u deze nader toelichten?	CvE en DUO willen er zeker van zijn dat de software die gedistribueerd wordt identiek is aan de software die gebruikt wordt op de examenlocatie, dit in verband met het voorkomen van inbreuken op de integriteit van de software. Er zal waarschijnlijk gebruik gemaakt gaan worden van distributie via gesignde softwarepakketten.

134	AL	p.24,25		Welke weging wordt gehanteerd t.a.v. de referenties. De referenties zijn niet opgenomen in bijlage 7 (gunningscriteria)	Geen. Er wordt naar referenties gevraagd in het kader van de geschiktheidseisen. Er wordt geen weging gehanteerd. Zie paragraaf 4.2 van de Aanbestedingsleidraad.
135	C	Artikel 2.5		In dit artikel wordt artikel 1.5 van de ARBIT voorwaarden niet van toepassing verklaard. Dit artikel bevat de definitie van bijlage. Klopt deze bepaling?	Ja. Zie het antwoord op vraag 3.
136	C	Artikel 4.1		Is het moment waarop de overeenkomst door beide partijen is ondertekend ook de Start van de Opdracht zoals bedoeld in 2.4 van de Aanbestedingsleidraad?	Onder de start van de Opdracht moet worden verstaan de start van de werkzaamheden volgens de acceptatiefasering.
137	C	Artikel 4.3		De betekenis van de tweede zin van dit artikel (Alle door ... t/m ... vergoed door het CvE.) is ons niet duidelijk. Kunt u aangeven wat precies hiermee wordt bedoeld. Is opdrachtgever bereid om aan de laatste zin van dit artikel toe te voegen na Overeenkomst: overeenkomstig dit artikel 4.3. Dit om de indruk te voorkomen dat opdrachtgever nimmer schade hoeft te voldoen aan leverancier in geval van beëindiging van de overeenkomst.	Zie het antwoord op vraag 4.
138	C	Artikel 6.2		Conform 14.4 ARBIT komt meerwerk alleen voor vergoeding in aanmerking indien opdrachtgever hier vooraf toestemming voor heeft gegeven. Meerwerk is niet tot de opdracht behorend werk dat leidt tot kosten die de vergoeding te boven gaan. Gelet op het voorgaande komt ons de beperking tot 15% niet redelijk voor omdat hiermee het risico van een verkeerd inschatting van de werkzaamheden/verzoeken tot meerwerk vanwege de opdrachtgever eenzijdig bij de leverancier wordt neergelegd. Kunt u de rationale achter de maximering van 15% toelichten.	De maximering dient ertoe budgetoverschrijding te voorkomen. Dit legt geen risico bij de Opdrachtnemer, hij zal immers voor meerwerk een vergoeding ontvangen. Het is de verantwoordelijkheid van het CvE ervoor te zorgen dat een en ander binnen budget wordt gerealiseerd.

139	C	Artikel 7	Indien leverancier voor de uitvoering van de opdracht toegang nodig heeft tot de systemen van opdrachtgever, dient opdrachtgever dit te verzorgen en leverancier te vrijwaren voor aanspraken van derden ter zake van het gebruik van dergelijk systemen. Kan opdrachtgever bevestigen dat leverancier voor de uitvoering van de opdracht geen toestemming tot de systemen van opdrachtgever behoeft en indien dat wel het geval is dat leverancier wordt gevrijwaard voor aanspraken van derden?	Zie het antwoord op vraag 272.
140	C	Artikel 7.2	Het in dit artikel bepaalde geldt ook indien de resultaten tot stand komen met gebruikmaking van reeds bestaande aan de leverancier toekomende rechten van intellectuele eigendom. Hierbij kan gedacht worden aan ontwikkeltools waarover leverancier beschikt en waarvan bij de uitvoering van de overeenkomst door hem gebruik wordt gemaakt. In dergelijke gevallen wordt door leverancier op dergelijke tools eveneens een niet-exclusief gebruiksrecht aan opdrachtgever verstrekt	Uw voorstel is conform artikel 7.2 van het conceptcontract.
141	C	Artikel 8.3	In artikel 1.2 van de ARBIT voorwaarden is opgenomen dat de Acceptatieprocedure is opgenomen in de Overeenkomst. In de Overeenkomst is opgenomen dat deze wordt opgesteld door opdrachtgever. Naar aanleiding hiervan hebben wij de volgende vragen:- Is het niet gebruikelijk om de acceptatie procedure gezamenlijk op te stellen en dat de acceptatie- of testscript door opdrachtgever worden opgesteld;- De kosten voor het opstellen van de acceptatieprocedure van leverancier dienen te zijn inbegrepen in de vergoeding. Omdat verder geen invulling is gegeven aan de Acceptatieprocedure kunnen wij deze niet/onvoldoende realistisch inschatten. Kan opdrachtgever een nadere toelichting op het in dit artikel bepaalde geven.	De Acceptatieprocedure zal nader worden ingevuld. Zie de bijlage "Acceptatie van modules".

142	C	Artikel 9.1	Het in artikel 9.1 bepaalde lijkt in tegenspraak met het in artikel 9.2 opgenomen betalingsschema, waarin is bepaald dat een deel van de vergoeding betaald wordt bij aanvang van de opdracht. Leverancier stelt voor om artikel 9.1 te verwijderen omdat dit verwarrend is. Kan opdrachtgever aangeven of hij bereid is deze suggestie over te nemen.	Nee.
143	C	Artikel 10.1	De in artikel 10.1 gevraagde garantie komt ons niet reëel en marktconform voor. Gebruikelijk is dat leverancier een zekere periode (in de ARBIT 12 maanden) na oplevering en acceptatie van de programmatuur de goede werking daarvan garandeert, dwz de werking conform de overeengekomen specificaties, en dat gebreken in de programmatuur gedurende deze periode kosteloos worden hersteld. Het tot een jaar na acceptatie garanderen dat de programmatuur de Acceptatie-procedure opnieuw succesvol zal ondergaan komt ons niet realistisch voor en is in tegenspraak met de aard van programmatuur. Is opdrachtgever bereid deze clausule tot een meer marktconforme (zoals hierboven op hoofdlijnen aangegeven) aan te passen. Tevens is niet duidelijk of met dit artikel wordt afgeweken van artikel 12 van de ARBIT voorwaarden of dat dit artikel in aanvulling op geldt. Leverancier verzoekt opdrachtgever hierop een nadere toelichting te geven.	Ja, 10.1 ARBIT wordt gewijzigd, zie het antwoord op vraag 9.
144	C	Artikel 11.1	De tekst van dit artikel wijkt af van het bepaalde in artikel 23 van de ARBIT voorwaarden. Is opdrachtgever bereid om, ondanks het in artikel 2.2. gestelde, in dit artikel op te nemen/toe te voegen dat dit afwijking is van het bepaalde in artikel 23 ARBIT	Ja.

145	C	Artikel 12		De aansprakelijkheid voor schade is per aanspraak gelimiteerd tot driemaal de hoogte van de Vergoeding. Het aantal aanspraken en daarmee de maximale aansprakelijkheid is niet beperkt. Voor leverancier betekent dit enerzijds een regeling die niet in lijn is met de aansprakelijkheid regelingen die in de markt gebruikelijk zijn (uitsluitend directe schade en deze gemaximeerd) en anderzijds tot een ongelimiteerd risico. Immers er is geen totaal maximum opgenomen. Is opdrachtgever bereid een totaal maximum aansprakelijkheid bedrag op te nemen dat in lijn ligt met de omvang van de opdracht.	Nee. Zie het antwoord op vraag 68.
146	C	Artikel 15.3		Is opdrachtgever bereid op te nemen dat het in dit artikel bepaalde in afwijking is van het in artikel 24 van de ARBIT bepaalde.	Ja.
147	C	Artikel 15	ARBIT	Is opdrachtgever bereid om in aanvulling van de ARBIT voorwaarden in de Overeenkomst op te nemen dat in geval van een dispuut over een factuur de opdrachtgever in ieder geval het gedeelte van de factuur waarover geen dispuut bestaat aan leverancier te betalen en een procedure op te nemen hoe wordt omgegaan met facturen die in dispuut zijn om hiervoor zo snel mogelijk een oplossing te vinden.	Nee.
148	C	Artikel 38 t/m 47	ARBIT	Is opdrachtgever bereid deze artikelen uitdrukkelijk niet van toepassing te verklaren gelet op de aard en omvang van de onderhavige opdracht.	Zie de antwoorden op de vragen 94 en 95.
149	C	Artikel 61 t/m 84	ARBIT	Is opdrachtgever bereid deze artikelen uitdrukkelijk niet van toepassing te verklaren gelet op de aard en omvang van de onderhavige opdracht.	Ja.

150	AL	p.7 principe 06 / p.6	Uitgangspunt en t.a.v. het nieuwe Computersysteem / beheerslasten	<p>“Het CvE wenst een goed, stabiel Computerexamensysteem te realiseren met lage beheerslasten”. Uit principe 06 van het OAC valt af te leiden dat die beheerslast zich met name richt op de gebruiksvriendelijkheid t.b.v. de examenlocatie (de school). De leidraad vermeldt echter specifiek het beheer door DUO. Kan opdrachtgever duidelijker zijn waarop die minimale beheerslast zich vooral zal moeten richten: op het systeem zelf? of op de content die in het systeem wordt opgeslagen? Als de Opdrachtgever ook eisen stelt aan de gebruiksvriendelijkheid van het systeem voor alle aspecten die te maken hebben met voorbereiden, afname en verwerking van examens en hun resultaten, kan opdrachtgever dan specifiekere zijn wat zij precies verstaat onder ‘de beheerslast moet gelijk of liefst nog kleiner zijn in vergelijking met het huidige computerexamensysteem’. Op welke gewenste verbeteringen doelt de opdrachtgever?</p>	<p>Het CvE vraagt de Opdrachtnemer Programmatuur op te leveren conform het PvE en het document <i>Overall Architectuur Computerexamensysteem</i>. Met de in die documenten benoemde eisen zijn de wensen ten aanzien van de beheerslasten nader uitgewerkt. Beheer vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.</p>
151	AL	p. 7	Ontwikkeling van twee functionaliteiten; Planning en beheer (DUO); Afname en corrigeren (Opdrachtnemer)	<p>Bij diverse aspecten in de aangeleverde documenten komt naar voren dat flexibilisering van examens mogelijk moet zijn; Examenvragen moeten ‘at random’ en eventueel op individueel leerlingniveau kunnen worden samengesteld; Het systeem moet examens, proefexamens, oefenexamens, FT-examens en minitoetsen kunnen genereren; Scholen moeten vrij kunnen zijn in het plannen en beheren van (school)examens, voor zover die niet in een richtlijn van de overheid bepaald zijn; Cesuur moet bepaald zijn op basis van andere parameters en variabelen dan nu het geval is; Het is begrijpelijk dat door de samenhang van beide functionaliteiten er van een gezamenlijke ontwikkeling sprake zal moeten zijn. Figuur 1 op p.12 van de AL geeft wel de organisatiestructuur weer waarbinnen de twee functionaliteiten ontwikkeld worden, maar niet volgorde van</p>	<p>Het CvE wenst voor de reeds gekozen oplossingsrichting de economisch meest voordelige inschrijving.</p>

				<p>verantwoordelijkheden. Realisatie vindt dan wel plaats door DUO en Opdrachtnemers gezamenlijk, maar tot het moment van gunning is niet bekend of (een van) beide partijen zich op bestaande ontwikkelingen of architectuur zal willen baseren, om zodoende een emvi te kunnen doen. Hoe ziet Opdrachtgever die situatie?</p>	
152	AL	§ 2.3. / p. 9	Platform onafhankelijkheid	<p>Opdrachtnemer verzoekt opdrachtgever specifiek te zijn (analoog aan de toegestane mediatypen bij § 4.6.1 van de OA / p. 65) over welke platformen wel en welke niet geschikt geacht worden. Opdrachtnemer kan immers niet weten welke platformen scholen nu in gebruik hebben, noch kan zij weten welke koppelingen er bestaan tussen platformen, elektronische leeromgevingen, leerlingvolg- en administratiesystemen, contentmanagement systemen etc. Ervaring heeft bovendien geleerd dat on-line toepassingen en datatransmissie goed gaat 'tot aan de voordeur van de school'. Welke eisen zullen worden gesteld aan de infrastructuur binnen scholen om on-line toepassingen vlekkeloos te kunnen laten verlopen?</p>	<p>Voor de server componenten zie het antwoord op vraag 125. Voor de client componenten zie het antwoord op vraag 33.</p>
153	C	§ 2.5. / p. 10 § 2.9. / p. 15 Artikel 7 / p. 4	Oplevering broncodes / Overdracht auteursrecht	<p>Is het de intentie van Opdrachtgever om de exclusieve eigenaar te worden van de broncodes?; Of wenst zij (zoals op p. 15 van de AL vermeld) "volledig en vrij te beschikken over de programmatuur"? In de AL is sprake van overdracht van auteursrecht. In de Overeenkomst met betrekking tot de ontwikkeling van computerexamen-programmatuur ziet artikel 7 op de uitoefening en overdracht van intellectueel eigendom. Die twee vormen van overdracht zijn strijdig met elkaar. Opdrachtgever kan overdracht van het auteursrecht eisen. Maar intellectueel eigendom is –ook in Nederlands recht- een onvervreemdbaar en derhalve niet overdraagbaar recht. Opdrachtnemer verzoekt opdrachtgever de Overeenkomst in die zin aan te passen, dat alleen het auteursrecht overgedragen zal worden.</p>	<p>Het CvE wenst volledig en vrij te kunnen beschikken over de programmatuur. Dit kan worden bewerkstelligd door het auteursrecht op de Programmatuur over te dragen, maar ook door Programmatuur te leveren waarop een Open Source-licentie van toepassing is. "Intellectuele eigendom" moet worden gezien als een verzamelterm. Het auteursrecht is één van de intellectuele eigendomsrechten. Er is dan ook geen sprake van strijdigheid. Zie ook het antwoord op vraag 39.</p>

154	AL	§ 2.5. / p. 10	Uitbreiding diensten	“..... door een sterk veranderende politieke omgeving diensten worden toegevoegd....”. In bijlage 8 (prijsblad) kan wel een gewogen gemiddelde van het uurtarief worden vermeld. Dat is een kwalitatief gegeven. Is het de intentie van Opdrachtgever om daar ook een kwantitatief element aan toe te voegen? Zal er een plafond zijn aan het aantal beschikbare uren voor aanpassing van het computersysteem als de politieke werkelijkheid dat vereist?	Nee. Het CvE heeft niet de intentie om daar een kwantitatief element aan toe te voegen, behoudens het contractuele plafond van 15% voor meerwerk.
155	AL	B.4	Kwalitatieve eisen en criteria / p. 42 en 43	Nagenoeg alle beoordelingscriteria kunnen een mate van subjectiviteit herbergen die strijdig is met de wet Bao. Zo kan in de perceptie van de beoordelaar de rol binnen het project vertaald zijn in kansen en risico's die hij/zij anders percipieert. Of de ondersteuning van performance karakteristieken kan door de Opdrachtgever –op basis van ervaringsgegevens- positiever worden ingezien dan door Opdrachtnemer, terwijl voor externe benchmark scholen weer in een andere karakteristiek zijn geïnteresseerd.;Hoe waarborgt Opdrachtgever de objectiviteit van de kwalitatieve gunningscriteria?;Welke functionarissen zitten er in de beoordelingscommissie?;Hoe zullen kwalitatieve uitspraken van Opdrachtnemers geverifieerd worden?	Het CvE borgt de objectiviteit van de beoordeling door meerdere experts onafhankelijk van elkaar de Inschrijvingen te laten beoordelen. Het gunningsteam bestaat uit experts van de betrokken ketenpartners (CvE, DUO en Cito). Per onderwerp (formele beoordeling, QTI, Architectuur, Kwaliteit en Project) zijn er minstens twee experts toegewezen. Verificatie vindt plaats doordat de betrokken experts voldoende deskundig zijn op hun gebied.
156	OAC	U.1.	§ 2.1.2. Bedrijfsprincipes / principe 05	· “Het computersysteem en de gegevens daarvan moeten zich conformeren aan de archiefwet van 1995.” ;Interpreteert opdrachtgever ‘de gegevens’ alleen als die gegevens die noodzakelijk zijn om het systeem te in z'n volle omvang te kunnen laten functioneren en de persoonsgegevens die tevens onder de WBP vallen? ;Of valt de content (de feitelijke examengegevens) in de perceptie van Opdrachtgever ook onder die gegevens?	Het CvE interpreteert ‘de gegevens’ als alle gegevens benoemd in het gegevenswoordenboek. Ook de content van de examens (vragen, antwoorden, correcties, etc..) vallen onder de genoemde archiefwet. Als voorbeeld moet het examen zelf 'eeuwig' bewaard worden en zal op termijn overgebracht worden naar het nationaal archief.

157	OAC	U.1.	§ 2.1.2. Bedrijfsprincipes / principes 06, 08 en 09	Het CVE besluit of er sprake zal zijn van een on-line of een off-line afname van het examen, maar laat die beslissing uiteindelijk aan de school. Is de veronderstelling van Opdrachtnemer correct dat bij een off-line toepassing de school / de examenlocatie verantwoordelijk zal zijn voor synchronisatie van de systemen (principe 09) en inhoud (principe 08)? Zal er een protocol voor examenlocaties beschikbaar komen waarin aard en tijdstip van synchronisatie zijn beschreven?	Het nieuwe computerexamensysteem is in de architectuur beschreven als een hybride systeem waarbinnen de examenlocaties geen actieve verantwoordelijkheid hebben tot het synchroniseren van informatie. Het systeem voorziet in een automatische synchronisatie. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
158	OAC	U.1.	§ 2.1.2. Bedrijfsprincipes / principe 14	DUO is verantwoordelijk voor hosting van het computersysteem. Performance zal op hoofdlijnen bepaald worden door twee factoren: Het aantal gebruikers (dat ligt vast / zie tabel in § 4.3.2. / p.17 van de OAC), hoewel dat door decentralisatie en variëteit in aard van de examens sterk kan wisselen.; De inhoud van de examens, de kwantiteit en kwaliteit van de media (conform wat daarover in § 4.6.1. van de OAC is beschreven) en de embedded of non-embedded opslag van die media.;Kan Opdrachtgever garanderen dat de performance van het systeem geen beperkingen zal kennen als de kwaliteit van de inhoud van de examens dat vereist?	Nee. Het CvE kan dit niet garanderen. Het CvE stelt eisen aan de constructie van de examens binnen de randvoorwaarden van het computerexamensysteem. Als incidentele noodzakelijke kwaliteitseisen bij examens gevolgen hebben voor de performance, dan is dit de verantwoordelijkheid van het CvE.
159	OAC	U.1.	§ 2.1.2. Bedrijfsprincipes / principe 15	· Inschrijver verzoekt Opdrachtgever: ;dit principe in verband te brengen met de beantwoording van vraag 3 in dit document ;en ook eisen te stellen aan de infrastructuur van de examenlocatie zodat principe 15 gerealiseerd kan worden.	Dit principe wordt gerealiseerd door de preview- en afnameclientapplicaties, waarbinnen gewerkt wordt met een gestandaardiseerde en geformaliseerde layout-enginecomponent die ervoor zorgt dat het examen ten alle tijde getoond wordt zoals beoogd door de examenleverancier. In tegenstelling tot wat er per abuis nog in de achtergrondtekst staat beschreven van principe 15, is dit principe alleen van toepassing op de afname en preview. Examens die gecorrigeerd, geoefend, ingezien en getest worden mogen in een gangbare webclient getoond worden, zoals beschreven in de architectuur.

160	AL	P 6	Verskil in examens tussen VO en MBO	Uit de gegevens op pagina 6 maak ik op dat er twee soorten examens afgenomen zullen worden: ;voor VO: een vaste set vragen die in een bepaalde volgorde aangeboden worden;voor MBO: examens op basis van een itembank, waarbij elke leerling een andere versie krijgt op basis van de gegeven antwoorden.;Klopt dit? Zo nee, kan Opdrachtgever dan uitleggen hoe het wel zit. Zo ja, kan opdrachtgever dan expliciet uitleggen hoe het wel in elkaar steekt?	Nee. Bij de examens in het VO én in het MBO worden op dit moment de vragen in een vaste volgorde aangeboden. Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om toetsen samen te stellen op basis van itembanken en van adaptief toetsen voor zowel MBO als VO.
161	AL	P 6	Adaptieve methode van afnemen	Hoe interpreteert de Opdrachtgever de adaptieve methode bij het afnemen van het examen?	Zie de definitie van een adaptieve toets (9.2.2) en de toelichting op het proces van itemselectie (4.5.4.11) in het Architectuurdocument.
162	AL	P 7	Preview examens	In het overzicht waarvoor het Computerexamensysteem gebruikt wordt, staat het onderdeel 'Preview examens'. Wat wordt hiermee bedoeld in het kader van het adaptieve karakter van de mbo examens? Dan is het toch vooraf niet mogelijk om de examens in te zien? Vraag aan Opdrachtgever om dit duidelijker uit te leggen.	Met 'preview examens' wordt hier bedoeld de functionaliteit voor de examenleverancier om de geproduceerde examens te previewen in het nieuwe computerexamensysteem alvorens deze aan te bieden voor vaststelling aan het CvE. Adaptieve toetsen kunnen daarbij op diverse manieren worden doorlopen (zie ook eisen 138 en 139 uit het PvE).
163	AL	P 7	Waarvoor wordt Computerexamensysteem gebruikt	Er wordt aangegeven waarvoor het Computerexamensysteem gebruikt gaat worden. Er staat bij dat dit in grote lijnen is. Kan Opdrachtgever aangeven of deze lijst compleet is? En wat wordt bedoeld met 'in grote lijnen'?	Het betreft hier een inleidende tekst. Voor een volledig overzicht van de gewenste functionaliteit verwijzen we u graag naar de architectuur en het programma van eisen.
164	OAC	P 8 / P 28 / ID15	Oefenen van examens	Moet het oefenen van examens met hetzelfde systeem gedaan worden als de afname? Hoe ziet de Opdrachtgever dit voor zich in het kader van de autorisatie en authenticatie van de leerling? Wordt dit oefenexamen gedaan op basis van dezelfde itembank?	Het oefenen dient ook met het nieuwe computerexamensysteem gedaan te worden, hoogstwaarschijnlijk wel gehost in een afgezonderde omgeving. Oefenexamens worden gebaseerd op reeds gepubliceerde examens die vrij gebruikt mogen worden om te oefenen. Kandidaten hoeven zich niet te authenticeren voor het gebruik van deze oefenexamens.

165	AL	P 8	NT 2 Examens	Kan Opdrachtgever een datum of termijn noemen waarop de NT2 Examens digitaal afgenomen worden?	Nee. Na de ontwikkeling van het computereexamensysteem zal eerst de implementatie op de VO-scholen en MBO-instellingen plaatsvinden. Daarna zal bekeken worden hoe en wanneer de NT2-examens afgenomen worden in het nieuwe computereexamensysteem.
166	AL	P 9	Waarde	Hoe is het bedrag van 1,2 miljoen euro excl. BTW tot stand gekomen?	Het bedrag is tot stand gekomen middels een gesloten marktconsultatie.
167	AL	P 9	Examenvragen door Cito	Wie is verantwoordelijk voor de invoer van de examenvragen in Programmatuur? Hoe wordt de itembank gekoppeld aan Programmatuur? Is dit onderdeel van de aanbesteding?	De examenvragen worden ingebracht door de examenleverancier. Dit gebeurt middels een examenpakket conform de QTI+ standaard door deze te importeren in het computereexamensysteem. Opdrachtnemer verzorgt middels de realisatie van met name de QTI engine component voor de presentatie, verwerking en interpretatie van het examenpakket.
168	AL	P 9	Acceptatiemomenten	Hoeveel acceptatiemomenten zullen er gepland worden? En op welke momenten worden deze acceptatiemomenten gepland?	Zie bijlage "acceptatie van modules".
169	PvE	ID 11	Ondersteuning examenlocatie	Op welke wijze verwacht Opdrachtgever dat de examenlocatie ondersteund wordt?	Functionaliteit voor de professionele gebruikers (examenlocaties) wordt aangeboden via het zakelijk portaal van DUO. Examenlocaties kunnen binnen deze context de eigen autorisaties beheren. Opdrachtnemer hoeft geen inspanning te leveren voor deze eis.
170	PvE	ID 151	Stemmen	Hoe worden de stemmen ingezet? Moeten teksten automatisch voorgelezen worden door Programmatuur?	Zie paragraaf ' 4.5.4.9. Hulpmiddelencomponent' in de architectuur onder het kopje verklanking.
171	PvE	ID 23	Vakkenpakketten	In welk systeem liggen de vakkenpakketten vast en hoe ontstaat een koppeling?	Vakkenpakketten liggen vast in BRON en worden gekoppeld tijdens het inplannen van de afnamen. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
172	PvE	ID 42	Herkansing	Wat betekent dit voor de metadatering van de toetsitems? En waar wordt opgeslagen welke items er al afgenomen zijn?	Examens worden gemetadateerd als geschikt voor herkansing; dit staat los van metadatering of gebruiksgegevens van items. Gebruiksgegevens zullen door DUO verzameld worden. Uitsluitend metadata benodigd ten tijde van afname zoals domeinstructuren zullen in de QTI packages opgeslagen worden, middels de IMS metadata standaard.

173	PvE	ID 58	Automatisch scoren	Moet de software er ook in kunnen voorzien dat de weging van automatisch gecorrigeerde items achteraf (op bniveau CVE) aangepast kan worden?	Nee, dat is niet nodig.
174	PvE	ID 59	Scores	Betekent dit dat de QTI voorschriften eerst een bewerking doen op de handmatig te corrigeren items en dat de corrector daarna de door het systeem voorgestelde correctie (en waardering) beoordeelt en vast stelt? Of is dit iets anders? Graag ondertiteling.	Nee, de gestructureerde scoringsvoorschriften zijn vervat in de QTI packages en worden tijdens de afname direct ingelezen en verwerkt door de Afnameresponscomponent in de examenafnameapplicatie; Na de afname vult de corrector zijn scoringstaak middels de Examencorrectieapplicatie. Er vindt geen automatische scoring plaats op basis van het voorschrift bij open (lang antwoord/essay) vragen.
175	PvE	ID 60	Antwoorden aanpassen	Wordt bedoeld dat dit is nadat de toets is ingeleverd?	Ja. Correctoren, die door middel van de correctieapplicatie examens corrigeren (scoren) mogen nooit de door de kandidaat gegeven antwoorden kunnen aanpassen.
176	PvE	ID 62	Ondersteuning corrector	Waaruit bestaat de ondersteuning?	De ondersteuning bestaat uit het aanbieden van de mogelijkheid tot het corrigeren van de examenopgaven per kandidaat of het corrigeren van de examenopgaven per examenopgave voor een groep kandidaten (afnamegroep). Met andere woorden: A) Corrector corrigeert alle opgaven van kandidaat 1; B) Corrector corrigeert alle opgaven 1 voor alle kandidaten in die betreffende afnamegroep.
177	PvE	ID 64	Correctievoorschrift	Hoe wordt dit correctievoorschrift geleverd?	Als onderdeel van de QTI packages; dit is een van de gebieden waarop de QTI 2.1 uitgebreid zal moeten worden, om de mogelijkheid te hebben de scoringsvoorschriften onder te verdelen in verschillende aspecten (inhoud, schrijfvaardigheid, etc.). Deze uitbreiding (QTI+) op de QTI standaard staat niet expliciet beschreven in de Architectuur.
178	PvE	ID 83	Scores en wegingstabellen	Waar is de beschrijving hiervan te vinden in AOC?	Hiervoor wordt de 'response en outcomes processing' zoals beschreven in de QTI standaard gebruikt.

179	PvE	ID 86	Mini-toets	Wat is een mini-toets? Aan wie moeten de gescoorde items getoond worden?	Een minitoets is een korte theorie-toets die deel uitmaakt van een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE). Voorbeelden van CSPE's vind u op http://www.cito.nl/examenkandidaten/centrale_examens/schriftelijke_examens_vmbo/examens_vmbo_2010.aspx . Aan het einde van de toets wordt de eindscore getoond aan de kandidaat. Zie voor specifieke kenmerken pagina 16 van de architectuur.
180	PvE	ID 103	Stoppen	Waarom ook per toetsitem?	Bij het verstrijken van de beschikbare tijd voor een individueel item moet automatisch genavigeerd worden naar het volgende item, indien beschikbaar.
181	PvE	ID 118	Exameninformatie	Waaruit bestaat de extra exameninformatie?	Deze eis behoort tot DUO, die verantwoordelijk is voor de abstractielaag. Het beoogt te voorzien in een opzet, waarbij er in de toekomst de mogelijkheid bestaat additionele exameninformatie te registreren. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
182	PvE	ID 144	Kopiëren/plakken	Is dit alleen binnen de examenomgeving?	Ja.
183	PvE	ID 150	Spellingscontrole	Geldt dat ook voor de Taaltoetsen die in kader van het referentieniveau van de doorlopende leerlijnen moeten worden afgenomen?	Deze eis stelt dat het mogelijk moet zijn om spellingcontrole aan of uit te zetten. Voor welke examens dit uiteindelijk gebruikt gaat worden is niet relevant voor de Opdrachtnemer.
184	PvE	ID 169	Overzichtsscherm	Hoe werkt dit bij adaptief afnemen van de vragen?	In het geval van adaptieve toetsen, toont het overzichtsscherm alleen die vragen die reeds afgenomen zijn. Bij een adaptieve toets mag een kandidaat niet terug naar een eerdere vraag. Dit zal worden vastgelegd in de navigatie-instellingen binnen de QTI+ standaard.
185	PvE	ID 171	Kleurenblind	Dit stelt eisen aan de verschillende vakken. Wordt hier rekening mee gehouden?	Dit stelt inderdaad eisen aan de examencontent. Examenleverancier dient hier rekening mee te houden bij de constructie. Opdrachtnemer voldoet hieraan door het volgen van de gestelde webrichtlijnen binnen principe 18 beschreven in de architectuur. Zie ook: http://www.webrichtlijnen.nl/er-rekening-gehouden-met-mensen-met-een-kleurstoornis-kleurenblinden .

186	PvE	ID 190	Opstarten geplande afname	Onderdeel 8.2. van de OAC beschrijft alleen dat autorisatie en authenticatie van de kandidaat middels een wachtwoord wordt vastgesteld. Er volgt nog nadere uitwerking. Wanneer komt die uitwerking?	Zie antwoord op vraag 27. Dit is een verantwoordelijkheid van DUO.
187	AL	p.9	2.3:Indicatie prijsstelling	Hoe is de schatting van € 1,2 miljoen tot stand gekomen?	Zie antwoord op vraag 166.
188	AL	p.13	2.6.5:Kwaliteitsteam	Het kwaliteitsteam zal andere projectteams voorzien van inhoudelijke sturing en zorgdragen voor kwalitatieve toetsing (gevraagd en ongevraagd). Kunt u aangegeven met welke werkzaamheden wij rekening moeten houden, behalve het reguliere overleg dat in de volgende alinea beschreven is. Bijvoorbeeld: dient het projectteam hiervoor metrics op te leveren? Zo ja, welke?	Zie antwoord op vraag 48.
189	AL	p.14	2.7:Acceptatie	Kunt u de zin: "Acceptatie is pas aan de orde bij de uitvoering van de opdracht en staat los van de formele gunning" toelichten?	Acceptatie speelt geen rol bij de gunning van de opdracht. Na gunning zal de Opdrachtnemer de opdracht uitvoeren. De resultaten van deze uitvoering worden al dan niet geaccepteerd.
190	AL	B.2	Uitsluitingsgronden	Moeten er alleen namen ingevuld worden, wanneer er uitsluitingsgronden van toepassing zijn? Indien nee, hoever terug in de tijd dienen deze gegevens verzameld te worden?	Nee, de Eigen Verklaring dient volledig te worden ingevuld. In elk geval dienen gegevens te worden verstrekt die betrekking hebben op de periode met ingang van 1 maart 2004 (de inwerkingtreding van de Beleidsregels integriteit en uitsluiting bij aanbestedingen in BIBOB-sectoren). Mocht uw onderneming betrokken zijn geweest bij een delict dat daarvoor heeft plaatsgevonden en die relevant is voor de onderhavige opdracht, dan dient u ook ten aanzien daarvan de betreffende gegevens te verstrekken.
191	AL	P	Prijsblad	In de architectuurdocumenten staat een aantal keren dat nadere uitwerking volgt. Deze uitwerkingen hebben gevolgen voor de oplossing en daarmee de prijs. Wilt u dat we hiervoor stelposten opnemen, of dat we omwille van de vergelijkbaarheid van offertes, de kosten hiervan op 0 stellen. In het geval u kiest voor stelposten, hoe waarborgt u dan de vergelijkbaarheid van de offertes?	Met de huidige aangeleverde informatie moet het voor u mogelijk zijn een prijs vast te stellen. Gekozen is voor een ontkoppeling van presentatie en logistiek. De nadere uitwerkingen betreft componenten op te leveren door DUO en zullen geen gevolgen hebben voor de oplossing en daarmee de prijs van de componenten waarop u aanbiedt.

192	OAC	p.5	2.1.1: Principe 1	Waar bestaat deze afstemming uit (met NORA en ROSA)? Welke is leidend?	De afstemming met de NORA en ROSA heeft al plaatsgevonden bij het opstellen van de architectuur. De ROSA is een nadere uitwerking van de NORA. De ROSA is dus leidend.
193	OAC	p.5	2.1.2: Principe 3	Wat zijn de eisen, procedures en technieken? Zijn deze al vastgelegd en beschikbaar?	De invulling van deze eis is een verantwoordelijkheid van DUO. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
194	OAC	p.6	2.1.2: Principe 6	Hoe groot is de huidige beheerlast en hoe wordt dit gemeten?	De beheerslast van het systeem komt te liggen bij DUO en de examenlocaties. De omvang ervan is niet relevant voor de Opdrachtnemer.
195	OAC	p.6	Principe 7	Is HTTP (HTTP is een synchroon protocol) de enige uitzondering op de stelregel dat interactie alleen plaatsvindt op basis van asynchrone uitwisseling?	Ja. Er is alleen sprake van synchrone uitwisseling (HTTP) bij de communicatie tussen client en server.
196	OAC	p.6	Principe 8	Is het zo dat offline en online altijd dezelfde examens bevatten, of kun je online een nieuwere versie hebben en offline dat procedureel oplost?	Het computerexamensysteem kent geen verschillen ten aanzien van online of offline afnamen van examens. Indien er een erratum plaatsvindt dat procedureel wordt opgelost, geldt dit voor zowel het online als offline scenario.
197	OAC	p.8	Principe 17	Wat is de relatie tussen de keuze voor OSGi en Java EE 6? Dienen artifacten als EAR/WAR of als bundle opgeleverd te worden? Welke versie van OSGi wordt ondersteund en wat voor execution environment dient gebruikt te worden? Mag uitgegaan worden van de aanwezigheid van sun.* packages of moet het ook op een niet Oracle/Sun JVM kunnen draaien?	Er is voor OSGi gekozen vanwege het (runtime) modulaire concept, waarbij de bij de aanbesteding geleverde software als bundles opgeleverd worden. EE6 is opgenomen om de mogelijkheid te bieden om -indien gewenst- van de nieuwste features gebruik te maken zonder na een paar jaar al weer te hoeven migreren naar deze nieuwe versie. De definitieve versies en packages die ondersteund moeten worden, worden later vastgesteld.
198	OAC	p.8	Principe 18	Sommige webrichtlijnen van de Nederlandse overheid zijn in tegenspraak met latere uitgangspunten in het architectuurdocument (bijvoorbeeld het kunnen werken zonder scripting en CSS). Hoe dient hiermee omgegaan te worden? Zie bijvoorbeeld p.58 par. 4.5.4.10	Principe 18 gaat specifiek in op de gebruikersinterfaces. De layout-engine waaraan u refereert is onderdeel van de preview- en afnameclientapplicatie ter ondersteuning van het tonen van het examen. Uitgangspunt is dat het examen en het tonen van de exameninhoud voorrang krijgt boven eventuele tegenstrijdige webrichtlijnen. In alle andere gevallen gelden de richtlijnen zoals benoemd bij principe 18.

199	OAC	p.12	Globale opzet. 4.1	Wat zijn de gangbare webbrowsers?	Zie antwoord op vraag 30.
200	OAC	p.17	4.3.2: Gedefinieerde gegevens objecten (producten)	Kunt u de piekbelasting waar rekening mee gehouden moet worden kwantificeren?	Zie antwoord op vraag 116.
201	OAC	p.21	4.4: Processen	Processen zijn lineair gemodelleerd. Is er geen sprake van een feedback loop?	Feedback loops worden beschreven in de architectuur onder de betreffende procesmodellen, maar zijn niet uitgemodelleerd.
202	OAC	p.32 t/m 40	4.5.1 t/m 4.5.1.15; Applicatieservices	Wat is het implementatie model van remote services? Hoogstwaarschijnlijk niet op basis van de Remote Services specificatie in OSGi want deze is synchroon.	Remote services worden op basis van SOAP-webservices geïmplementeerd. Let wel dat deze niet worden gebruikt ten tijde van de afname en/of correctie. Op dat moment is alles (in elk geval applicatietechnisch) synchroon en lokaal. Er hoeven binnen de aanbestede modules dus nooit remote services aangeroepen te worden. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
203	OAC	p.34	4.5.1.5: Decentrale authenticatieservice	In 4.5.1.5 wordt een onderzoeksopdracht geformuleerd voor decentrale authenticatie voor examensecretarissen bij een offline afname. Hoe verhoudt zich dat tot de authenticatie van (andere) gebruikers in zo'n offline scenario?	De onderzoeksopdracht is nog niet uitgevoerd. Uitgangspunt is dat de oplossing aansluit bij de huidige beschreven authenticatie-eisen voor de Opdrachtnemer. Zie ook de antwoorden op vragen 25 en 27.
204	OAC	p.42	4.5.2.5: Kandidaatbeheerapplicatie	In 4.5.2.5 wordt het importeren van gegevens uit het eigen schooladministratiesysteem genoemd. Welke systemen moeten worden ondersteund en hoe worden de koppelingen tot stand gebracht?	De kandidaatbeheerapplicatie is een verantwoordelijkheid van DUO. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
205	OAC	p.45	4.5.2.11: Examenclient-applicatie	Momenteel is er nog geen HTML5 standaard, Wat moet de webbrowser precies ondersteunen? Voor installatie van een examenclientapplicatie zijn admin rechten nodig op de betreffende PC's. Die zijn zonder tussenkomst van een beheerder niet te verkrijgen. Hoe dient hiermee omgegaan te worden?	Voor HTML 5, zie antwoord op de vraag 59. Voor afnameclientapplicatie zie antwoord op vraag 286.
206	OAC	p.45	4.5.2.13 Webclient	Er worden een aantal browsers genoemd. Welke versies van deze browsers dienen ondersteund te worden?	Zie antwoord op vraag 30.

207	OAC	p.55	4.5.4.6 Client lockdown-component	In 4.5.4.6 wordt een aantal maatregelen beschreven om het moeilijk te maken om een examen te kopiëren en/of gebruik te maken van niet toegestane hulpmiddelen. Uitgaande van de aanname dat dit nooit 100% veilig kan zijn, kunt u verwijzen naar een protocol of standaard waaraan voldaan moet worden?	Er zijn geen platform overstijgende protocollen die dit garanderen. De clientlockdown heeft voornamelijk betrekking op activiteiten op de client waarop de webbrowser draait. Er moet worden voorkomen dat er applicaties gestart kunnen worden en dat er een verbinding naar overige internetsites kan worden gemaakt. De exacte implementatie kan per platform verschillen.
208	OAC	p.73	4.9.1: Data-storeservice	Wat is de query taal die gebruikt wordt in de DUO abstraction layer?	De services worden allemaal uitgespecificeerd en er wordt geen aparte (bv SQL) query-taal ondersteund.
209	OAC	p.74	5.2: Overzicht van de verantwoordelijkheid van de componenten	Waarom is de client lockdown component geen infrastructureel component en daarmee behorend tot de verantwoordelijkheid van DUO?	De clients (layout-engine en client-lockdown componenten) zijn geen integraal onderdeel van de infrastructuur, maar hulpmiddelen bij het correct presenteren van de examens. Om deze reden zijn de client componenten toegevoegd aan de verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer.
210	OAC	p.79	5.4.5 Kwaliteitscontrole van de broncode.	Gelden de metrics in 5.4.5 alleen voor zelf ontwikkelde broncode of ook voor gebruikte, bestaande open source componenten?	Alleen voor zelf ontwikkelde -en dus later zelf te beheren- broncode.
211	AL	Algemeen	Global Sourcing	Wij kunnen bij deze ontwikkeling goed gebruik maken van offshoring voor (een gedeelte van) dit werk, wat de prijs gunstig zal beïnvloeden. Is het voor CvE acceptabel dat wij gebruik maken van offshoring?	Het CvE hecht veel waarde aan voorspelbaarheid en risicobeheersing op basis waarvan als uitgangspunt is gesteld iteratief te ontwikkelen. Dit betekent dat Opdrachtnemer nauw en frequent zal moeten samenwerken met de overige realisatie partijen DUO en Cito, met name op het gebied van integratie en afstemming van de op te leveren modules. Dit betekent dat er door ontwerpers, ontwikkelaars en gebruikers regelmatig opdezelfde fysieke locatie gewerkt dient te worden. Het CvE wil geen bedrijfsvoering voorschrijven.

212	AL	p.7	“examens te oefenen, door de kandidaat, thuis of op de examenlocatie”	Het openstellen van dit systeem voor thuisgebruik vereist een aanmerkelijk sterkere beveiliging dan bij gebruik op examenlocaties, maar het is niet duidelijk of dit een Vaststaande eis is of veeleer een losse gedachte. In het architectuurdocument lijkt hier niet verder op te worden ingegaan. Graag verdere duidelijkheid.	Zie ook het antwoord op vraag 164. Oefenexamens zijn voor iedereen toegankelijke reeds gepubliceerde examens die ter oefening gebruikt kunnen worden. Hoogstwaarschijnlijk worden oefenexamens via een aparte en open (vrije toegang via internet) omgeving aangeboden.
213	AL	p.7	Interface Logistieke en Presentatie aspecten	Wie is er verantwoordelijk voor de interface definitie tussen de verschillende componenten uit deze twee tracks?	In principe bestaat de interface uit de DUO Abstraction Layer (DAO/ DataAccessObject in Java). De DAO wordt door DUO gemodelleerd op basis van het gegevenswoordenboek. De interface met de overige componenten (bijv. JAAS voor authenticatie) wordt in samenspraak met DUO vormgegeven tijdens het Ontwerptraject (fase 1), zie ook paragraaf 9.3 Acceptatiefasering.
214	AL	p.9	2.3 Platform-onafhankelijkheid	Graag aanvullende informatie over de variaties in de collectie gebruikte computersystemen / operating systems: Windows, Unix, Linux, ..., en welke versies?	Voor de server componenten zie het antwoord op vraag 125. Voor de client componenten zie het antwoord op vraag 33.
215	AL	p.10	2.5 Taakverdeling tussen Opdrachtnemer en DUO	Wat zijn de eisen en uitgangspunten voor gebruik en hosting van multimedia? In onze ervaring is het voor grootschalig uit te voeren examens verstandig om video- en audiomateriaal te streamen vanaf een streaming server of op een lokale proxy op te slaan. Hierover is in deze aanbesteding geen informatie opgenomen. In hoeverre maakt dit onderdeel uit van de QTI packages en in hoeverre wordt dit afgevangen in de DUO abstraction layer?	In de QTI content package is een resource manifest opgenomen. DUO beheert het resource manifest, waardoor DUO de locaties van de mediabestanden kan aanpassen. De Opdrachtnemer hoeft enkel het resource manifest te hanteren. Het is inderdaad de bedoeling om aparte streaming mediaservers in te gaan richten. Dit betekent dat er geen multimedia aanwezig is in de package op de afnameserver, maar slechts verwijzingen. Vanaf de afnameclient wordt een verbinding gelegd naar de streamingserver. Het inrichten van de streamingserver is de verantwoordelijkheid van DUO. De te nemen beveiligingsmaatregelen, die van invloed kunnen zijn op de afnameclients, moeten nog uitgewerkt worden.

216	AL	p.11	2.6 Laatste bullet: samenwerking.	Graag duidelijkheid over hoe verzekerd wordt dat de examenleveranciers zodanig zullen meewerken aan dit project dat de voortgang, kosten etc. niet onnodig in gevaar komen: valt hun werk (contractueel) bv. onder de verantwoordelijkheid van CvE? Dit in het licht van de belangen van de examenleveranciers, zie bv. de voetnoot op blz. 9.	OCW heeft opdracht gegeven aan Cito (als voornaamste examenleverancier) om mee te werken aan dit project. Het is ook voor Cito zelf in het grootste belang dat het project goed verloopt. Zie ook antwoord op vraag 16.
217	AL	p.13	2.6.4 QTI	Er wordt hier gesproken van QTI+; wordt daar QTI mee bedoeld? In de rest van het document wordt gesproken van QTI; graag duidelijkheid over welke (versie van de QTI) standaard er in dit document precies bedoeld wordt.	Zie antwoord op vraag 112.
218	AL	p. 13	2.6.2. stuurgroep	Bestaat er een integrale planning of is de opdrachtgever voornemens deze te maken? Wordt deze in samenspraak met de 3 partijen: opdrachtgever, DUO en Leverancier gemaakt?	Uitgangspunt is de acceptatiefasering zoals beschreven in de architectuur hoofdstuk 9 paragraaf 3. Op basis van deze acceptatiefasering dienen de realiserende partijen, waaronder de Opdrachtnemer te voorzien in een afgestemde en sluitende planning onder verantwoordelijkheid van de algemene projectmanager.
219	AL	p.14	2.7 Fasering, oplevering, acceptatie en betaling	De nog vast te stellen acceptatieprocedure zal onder meer inhouden dat de Opdrachtnemer aan het eind van elke fase meewerkt aan een veldtest. Op welke moment ligt de acceptatieprocedure en acceptatiecriteria vast en wat is de aard/omvang van de veldtest?	Zie bijlage "acceptatie van modules".
220	AL	p.14	2.7 Fasering, oplevering, acceptatie en betaling	Wie is er verantwoordelijk voor de acceptatie criteria?	Zie bijlage "acceptatie van modules".
221	AL	P.14	2.7 Fasering, oplevering, acceptatie en betaling	Wat zijn kwaliteitseisen / normen / acceptatiecriteria aan systeem? Vanuit het eigen ontwikkelproces is het vereist dat we de kaders hebben om te bepalen waaraan voldaan moet worden. Welke mate van medewerking wordt verwacht bij de veldtest? Welke activiteiten worden van opdrachtnemer verwacht bij deze veldtest?	Zie bijlage "acceptatie van modules".

222	AL	p.14	2.8 Contractuele voorwaarden	Is het de bedoeling dat de contractuele voorwaarden voor deze opdracht uitsluitend zullen worden vastgelegd in de (aangepaste) overeenkomst met betrekking tot de ontwikkeling van computerprogrammatuur. of zullen daarop ook (aanvullend) de voorwaarden van de raamovereenkomst Inhuur Ict en Realisatieopdrachten> / <Inhuur ICT Matchmaking van het ministerie van OCW van toepassing zijn?	De voorwaarden worden uitsluitend vastgelegd in de overeenkomst en de bijbehorende contractdocumenten die in het kader van deze aanbesteding tot stand komen. De raamovereenkomst waaraan wordt gerefereerd is niet van toepassing.
223	AL	p.15	2.8.5 Verbod op voorbehouden	In het verleden hebben wij gezien dat er bij aanbestedende diensten verschillend ideeën zijn over wat wel of niet een voorwaarde/ voorbehoud is, en bij een enkele gelegenheid is onze aanbieding zelfs terzijde gelegd terwijl wij oprecht meenden geen voorbehouden gemaakt te hebben. Om zulke situaties te voorkomen verzoeken wij U daarom wat meer duidelijkheid te geven over wat wel en niet acceptabel is. Is het voor dit selectiestadium bijvoorbeeld toegestaan:;onze standaard copyright vermeldingen op te nemen, en een standaard clause over de omgang met vertrouwelijke informatie?;een clause op te nemen over de documenten van CvE die als basis voor onze aanmelding hebben gediend?;eventuele aannames die wij doen te vermelden? (bijvoorbeeld over aantallen gebruikers, tijdsduren, software-responstijden etc.)	Bij het doen van een inschrijving (er is geen sprake van een selectiefase zoals die zich voordoet bij een niet-openbare aanbesteding), geldt het volgende. Een copyrightvermelding is toegelaten, mits de inschrijving voldoet aan de formele eisen die de leidraad vermeldt (d.w.z. eenvoudig kopieerbaar, ook in elektronische vorm etc). Uiteraard moet het CvE de voor de beoordeling van de Inschrijvingen benodigde vereenvoudigingen maken. Ten aanzien van de standaardclause voor vertrouwelijke informatie, de clause ten aanzien van de documenten waarop uw Inschrijving is gebaseerd, en de aannames, hangt het af van de strekking van die clauses en aannames. De clauses en de aannames mogen uiteraard geen voorbehouden ten aanzien van de voorwaarden van de aanbesteding behelzen.
224	AL	p.20	3.5.4 Taal	Mogen wij aannemen dat terminologie die in de IT gebruikelijk in het Engels wordt gehanteerd ook hier (in overleg) zo kan worden gebruikt?	Waar de Engelse taal meer gebruikelijk is dan de Nederlandse taal, zoals bij IT terminologie is het (in overleg) mogelijk de terminologie in het Engels te gebruiken. Waar er een goed Nederlands alternatief voor handen is, krijgt dat altijd de voorkeur.
225	AL	p.20	3.4.5 Taal	Het is niet duidelijk of deze paragraaf alleen aan het offerte traject refereert of ook aan de uitvoering en resultaten van het werk (bijvoorbeeld technische documentatie en code commentaren), en/of aan de communicatie gedurende de executie. Graag een toelichting.	Het verplichte gebruik van de Nederlandse taal spitst zich toe op het offertetraject, de eindgebruikerscommunicatie, eindgebruikersdocumentatie en functionele documentatie. In overleg met de betrokken partijen is het mogelijk om technische documentatie en

					codecommentaren in het Engels aan te leveren. Stelregel blijft dat de Nederlandse taal leidend is.
226	AL	p.21	3.9 Bankverklaring	Op pagina 21 onder 3.9 wordt gesteld dat “ de gevraagde bankverklaring met betrekking tot betalingsgedrag uiterlijk vijf werkdagen voor de definitieve gunning moet zijn ingediend.” Op pagina 24 onder 4.2 wordt echter gesteld dat “de Bankverklaring met de vereiste bescheiden aan de Inschrijving toegevoegd moet worden.” Dit lijkt tegenstrijdig. Graag verzoeken wij de aanbestedende dienst duidelijk te maken wat gewenst is. Ook verzoeken wij de aanbestedende dienst duidelijk te maken waar zij de Bankverklaring in de Inschrijving ingevoegd wenst te zien.	De bankverklaring met betrekking tot betalingsgedrag moet uiterlijk vijf werkdagen voor de definitieve gunning moet zijn ingediend. Zij hoeft niet meteen bij de Inschrijving te zijn bijgevoegd, maar dat is wel toegestaan.
227	AL	p.21	3.9 Kopie verzekeringspolis	Op pagina 21 onder 3.9 vraagt de aanbestedende dienst naar een kopie van de verzekeringspolis. Inschrijver is een beursgenoteerde onderneming. De inhoud van de polis kan in bepaalde gevallen als koersgevoelig worden aangemerkt. De beursregels verzetten zich tegen selectieve openbaarmaking van koersgevoelige informatie. Daarom kan de polis niet bijgevoegd worden en beperken wij ons tot het leveren van een certificaat. Wij verzoeken de aanbestedende dienst te bevestigen dat het boven gestelde voor haar acceptabel is en niet zal leiden tot uitsluiting.	Het leveren van een certificaat is voldoende.
228	AL	p.24	4.1.1 Middelen voor de uitvoering van de Opdracht	Hier wordt vermeld dat in alle gevallen de inschrijver moet aantonen daadwerkelijk te kunnen beschikken over de middelen die voor de uitvoering van de Opdracht noodzakelijk zijn. Hoe wil de aanbestedende dienst dit aangetoond zien?	Indien de Inschrijver gebruik maakt van één of meer onderaannemers, dient de Inschrijver een verklaring te overleggen conform het model zoals opgenomen in Bijlage inzake onderaanneming (bijlage 4 bij de Leidraad). Ingeval van een andere samenwerkingsvorm dan onderaannemer, wordt een door de Inschrijver en de derde(n) ondertekende (intentie-)overeenkomst geaccepteerd, waaruit blijkt dat de Inschrijver aantoont daadwerkelijk te kunnen beschikken over de middelen die voor de uitvoering van de Opdracht noodzakelijk zijn.

229	AL	p.24	4.1.1 Eigen Verklaring onderaannemers	Indien de Inschrijver gebruik maakt van één of meer onderaannemers, dient de verklaring van de onderaannemer te overleggen conform het model zoals opgenomen in Bijlage inzake onderaanneming (Bijlage 4 bij deze leidraad), welke verklaring mede dient te worden ondertekend door de Inschrijver. ;Aanbestedende dienst geeft aan dat er een verklaring van de onderaannemer overlegd dient te worden conform bijlage 4 welke mede ondertekend moet worden door de inschrijver. Aan bijlage 4 valt op dat de inschrijver het een en ander moet verklaren en niet de onderaannemer. Daarnaast biedt de bijlage niet de mogelijkheid om door zowel inschrijver als onderaannemer getekend te worden. Kunnen wij er vanuit gaan dat deze verklaring ingevuld dient te worden door de inschrijver en dat er een aanvullende verklaring vanuit de onderaannemer opgenomen moet worden waaruit blijkt dat wij kunnen beschikken over de middelen die voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijk zijn?	Ja, dat is correct.
230	AL	p.26	Tweede ronde, tweede zin.	Hier lijkt één belangrijk woord te ontbreken: “Het gunningscriterium uitvoering telt voor 60% mee in de eindscore.”	Ja, dat klopt.
231	AL	p.42	Bijlage 7, kopje QTI, tweede vraag	In de rest van het document wordt geen verdere toelichting gegeven op het IMS consortium en over wat CvE ten aanzien daarvan van aanbidders verwacht. Daardoor is de vraag moeilijk te beantwoorden. Graag enige toelichting over wat CvE van de opdrachtnemer verwacht.	Meer informatie over het IMS consortium is terug te vinden op http://www.imsglobal.org/ . Het CvE wil graag weten wat voor visie de Opdrachtnemer heeft op het participeren in het IMS consortium met betrekking tot het gebruiken van de QTI-standaard voor dit systeem, zoals gevraagd binnen het gunningscriterium uitvoering.
232	AL	p.45	Bijlage 8 Prijsblad	U vraagt hier om de prijzen per component maar geeft bij de beoordeling aan alleen te kijken naar de totaalprijs. Niet alleen is onduidelijk welke prijsopgave uiteindelijk bindend zal zijn (de prijs per module of de totaalprijs), maar ook is het ons onduidelijk wat u verder met de prijzen per module doet. Deze opzet lijkt voor de	De prijsopgave per component weegt niet mee bij de gunning, maar wordt wel onderdeel van de contractuele verplichtingen van de Opdrachtnemer. Het is dus een bindende prijsopgave.

				uitvoering onnodige restricties op te leveren.	
233	AL	p.45	Bijlage 8 Prijbsblad	Betreft de genoemde prijs per component ook de kosten gemoeid met de integratie van de componenten?	De daadwerkelijke integratie van de componenten tot een applicatie is een verantwoordelijkheid van DUO en zal dus ook door DUO gerealiseerd worden. In het Programma van Eisen (PvE) en de overall architectuur wordt aangegeven wat van de Opdrachtnemer verwacht wordt in dit kader. Kosten gemoeid met deze verwachtingen vallen uiteraard wel binnen de prijs per component. Zie hiervoor ook de bijlage "Acceptatie van modules".
234	C	Art 2.2	Concept contract	Het is gebruikelijk dat Nota's van Inlichtingen prevaleren boven algemene voorwaarden, maar hier is dat andersom aangegeven (2=ARBIT, 3=NvI). Wij stellen voor dat u deze volgorde omdraait, dit vooral om verwarring te voorkomen over de status van besluiten in de NvI.	Ja. Uw voorstel is overgenomen.
235	C	Art 2.2	Concept contract	De Inschrijving is de respons op de aanbestedingsleidraad en de Nota van Inlichtingen en is van latere datum is dan deze 2 documenten. Bent u daarom bereid de Inschrijving in de rangorde boven de Nota van Inlichtingen te plaatsen?	Nee.
236	C	Art 2.5	Concept contract	Betekent de uitsluiting van art. 1.5 ARBIT dat u voorziet dat er gedurende de uitvoering van de werkzaamheden geen aanvullende afspraken hoeven te worden vastgelegd?	Nee. Er zullen bijvoorbeeld per iteratie nadere afspraken worden gemaakt over de voor een fase te realiseren eisen. Zie ook het antwoord op vraag 3.

237	C	Art 4.3	Concept contract	Deze clausule is specifiek gericht op continue dienstverlening, en niet voor een project zoals het onderhavige. Met name de opzegtermijn van drie maanden is hier niet zinvol, en aan de andere kant heeft de vergoeding die wordt geboden bij opzegging geen realistisch verband met de door aanbieder gemaakte kosten (gewerkte uren, gemaakte kosten, gedane investeringen). Omdat ARBIT Art 30 lid 6 dit alles al goed regelt lijkt dit Artikel 4.3 niet alleen onwenselijk (want in strijd daarmee) maar ook overbodig, en wij verzoeken u dan ook deze clausule te schrappen.	Artikel 4.3 blijft in gewijzigde vorm in stand, Het is niet strijdig met artikel 30.6 ARBIT. Zie ook het antwoord op vraag 4.
238	C	Art 4.3	Concept contract	In dit artikel behoudt u zich het recht voor het contract tussentijds op te zeggen. In welke gevallen zou dit kunnen gebeuren?	Het betreft een opzegging <i>for convenience</i> . Hiervan zou gebruik kunnen worden gemaakt indien op grond van kabinetsbeleid onverwachte budgetbeperkingen worden doorgevoerd.
239	C	Art 6.2	Concept contract	De formulering suggereert dat de aanbieder wel gevraagd kan worden meer meerwerk te verrichten dan de aangegeven 15% maar dat het meerdere dan niet vergoed wordt. Graag uw akkoord dat van de aanbieder niet gevegd zal worden dat die in dit kader onbetaalde arbeid uitvoert.;Overigens maakt de vergoeding van het meerwerk ook deel uit van de totale vergoeding, waardoor de bepaling van de maximale meerwerkvergoeding enige hogere wiskunde vereist; dat lijkt ons niet uw bedoeling.	Er wordt van de Opdrachtnemer niet gevegd dat hij onbetaald arbeid verricht. Overigens telt de vergoeding voor meerwerk niet mee in de totale vergoeding in de toepassing van de gunningsformuler, zie paragraaf 4.3 van de aanbestedingsleidraad.
240	C	Art 6.2	Concept contract	Meerwerk komt slechts voor vergoeding in aanmerking tot een maximum van 15% van de totale vergoeding zoals overeengekomen in artikel 5 van deze Overeenkomst. Waarom een bovengrens van 15%? Wat als blijkt dat het Meerwerk een grotere omvang heeft? Volgens lid 1 kan Meerwerk slechts na schriftelijke instemming van het CvE worden uitgevoerd, hetgeen voor CvE ons inziens een voldoende waarborg is. Bent u dan ook bereid het maximum percentage van 15% te laten vervallen?	De maximering dient ertoe budgetoverschrijding te voorkomen. Op dit moment wordt er geen hogere budgetoverschrijding overwogen. Het CvE kan het schrappen van de maximering van 15% niet verantwoorden en gaat daar niet mee akkoord.

241	C	Art 7.1	Concept contract	Inschrijver is bereid de intellectuele eigendomsrechten van de specifiek voor Opdrachtgever verrichte Diensten over te dragen en vindt de passage "die - waar en wanneer dan ook -" te extensief geformuleerd en stelt dan ook voor deze passage te laten vervallen en de woorden "de Diensten" te vervangen door "de specifiek voor Opdrachtgever verrichte Diensten". Bent u bereid tot deze aanpassing?;Bent u verder bereid toe te voegen dat IPR eerst overgaat op het moment dat CvE ook betaald heeft voor de verrichte diensten?	Nee, de bepaling wordt wel zodanig aangepast dat zij betrekking heeft op de Programmatuur. Nee.
242	C	Art 7.4	Concept contract	Mogen wij ervan uitgaan dat deze regeling uitsluitend geldt gedurende de periode dat hierover nog geen eindoordeel is? Bent u daarom bereid de bepaling aan te vullen met: "tenzij in rechte anders komt vast te staan"?	Nee.
243	C	Art 8.1	Concept contract	De Opdrachtnemer draagt zorg voor Oplevering op de in de acceptatiefasering zoals bedoeld in artikel 2.2 lid 4 sub a vermelde data. Deze data zijn Fatale termijnen. Op welk uiterst moment liggen deze data vast? Wat zijn de consequenties van het niet halen van een fatale termijn?	Deze data worden vastgesteld tijdens het vaststellen van een iteratie. Het overschrijden van een Fatale termijn houdt in dat de Opdrachtnemer terstond, dat wil zeggen zonder ingebrekestelling, in verzuim is, zie artikel 1.8 ARBIT.
244	C	Art 8.3	Concept contract	De Acceptatieprocedure wordt door het CvE opgesteld. De kosten van de door Leverancier daarbij op verzoek van Opdrachtgever te verlenen medewerking zijn inbegrepen in de in artikel 5 genoemde vergoeding.;Wat is de geschatte omvang van de inspanning van Leverancier?	Zie de bijlage "acceptatie van modules".
245	C	Art 12.1	Concept contract	Het is in de markt gangbaar de aansprakelijkheid voor werkzaamheden zoals de onderhavige te beperken tot de directe schade en maximaal de waarde van de overeenkomst per contractjaar. Bent u bereid deze beperking hier te hanteren?	Nee. Zie het antwoord op vraag 68.

246	C	Art 1.2	ARBIT	De formulering laat aan Opdrachtgever ruimte over om naast de in de acceptatieprocedure vastgelegde criteria ook andere subjectieve criteria aan te leggen voor het accepteren van de prestatie. Bent u bereid deze bepaling als volgt te wijzigen: “Acceptatieprocedure: de in de Overeenkomst vastgelegde procedure voor Acceptatie van de Prestatie”?	Nee. De wijze van acceptatie is al nader ingevuld. Zie ook de bijlage "acceptatie van modules".
247	C	Art 1.11	ARBIT	Inschrijver acht deze bepaling te extensief geformuleerd en stelt voor deze bepaling als volgt te herformuleren: “de handelingen en maatregelen welke nodig zijn voor de implementatie van het Overeengekomen gebruik van het Product en/of Programmatuur”	Nee.
248	C	Art 1.12	ARBIT	Wat wordt hier verstaan onder “het invoeren van Programmatuur”?	Het inbrengen van de Programmatuur in een geautomatiseerd systeem zodat het kan worden uitgevoerd. Installatie is beperkter dan Implementatie.
249	C	Art 1.23	ARBIT	De passage “of redelijkerwijs kenbaar moet zijn” is multi-interpretabel en doet afbreuk aan de rechtszekerheid voor partijen. Wij verzoeken u daarom deze passage te schrappen.	Niet akkoord. Aan de hand van de gepubliceerde aanbestedingsstukken kunt u zich een goed beeld vormen van de door het CvE beoogde gebruik.
250	C	Art 4	ARBIT	Deze clausule lijkt het risico van de onderzoeks- en informatieverplichting geheel bij Inschrijver te willen leggen. Inschrijver stelt voor dat deze verplichting wordt gebaseerd op schriftelijk uitgewisselde informatie die als zodanig wordt vastgelegd. Bent u tot deze aanpassing bereid?	Nee. De documenten die in het kader van de aanbesteding worden uitgewisseld zullen uiteraard wel een belangrijke rol spelen.
251	C	Art 5	ARBIT	Voor Inschrijver is niet duidelijk welke medewerking hier van haar wordt gevraagd. Bent u bereid de 2e zin van deze bepaling geheel te schrappen of deze zin nader te concretiseren?	Het CvE is niet bereid deze bepaling te schrappen. Dit artikel is een kapstokbepaling die als grondslag dient voor de maatregelen gericht op de borging van de kwaliteit van de Prestatie, zoals de voorgestelde iteratieve werkwijze en wijze van acceptatie. Zie voor een nadere uitwerking onder meer de bijlage "Acceptatie van modules".
252	C	Art 7.2	ARBIT	Inschrijver acht het niet meer dan billijk dan dat het eigendom van de Prestatie pas overgaat na betaling door Opdrachtgever. Bent u bereid tot deze toevoeging?	Nee. Overigens zal de overdracht van de auteursrechten (mocht daar sprake van zijn) ten aanzien van de Programmatuur geschieden op grond van artikel 7 van

					het conceptcontract.
253	C	Art 8.3	ARBIT	Naar de mening van Inschrijver is het in strijd met ons rechtsstelsel dat zelfs de uitkomst van een geschil geen invloed heeft op het overeengekomen gebruik. De uitkomst van een evt. geschil dient ook consequenties voor het gebruik te kunnen inhouden en Inschrijver stelt dan ook voor de 2e zin van deze bepaling te laten vervallen. Bent u daartoe bereid?	Nee. Er is overigens geen sprake van "strijd met ons rechtsstelsel", aangezien voortgezet gebruik ook kan zijn gebaseerd op toestemming.
254	C	Art 8.5	ARBIT	In dit artikel ontbreken de gebruikelijke uitsluitingen. Bijvoorbeeld in het geval van inachtneming door leverancier van ontwerpen of specificaties die afkomstig zijn van de opdrachtgever, wijziging van hetgeen geleverd werd zonder de uitdrukkelijke en voorafgaande schriftelijke toestemming van de leverancier, gebruik van een versie van hetgeen geleverd werd die een vermeende inbreuk vormt, indien die vermeende inbreuk te vermijden was door het gebruik van een andere aan de opdrachtgever beschikbaar gestelde versie of in het geval van een aanspraak ten aanzien van een combinatie van hetgeen geleverd werd met apparatuur, programmatuur, gegevens of andere materialen die afkomstig zijn van een derde. Bent u bereid deze uitsluitingen aan deze bepaling toe te voegen?	Nee.
255	C	Art 8.7	ARBIT	Inschrijver acht het niet redelijk dat het recht op ontbinding al ontstaat op het moment dat Opdrachtgever in rechte wordt betrokken. Dit recht zou alleen mogen ontstaan indien Inschrijver niet in staat zou blijken te zijn een alternatief te leveren waardoor de inbreuk kan worden opgeheven. Bent u bereid de bepaling dienovereenkomstig te wijzigen?	Nee. Uw voorstel legt mogelijke risico's teveel aan de kant van het CvE.

256	C	Art 12.3	ARBIT	Een garantietermijn van 12 maanden is niet marktconform en wij verzoeken u dan ook deze te beperken tot 6 maanden. Bent u daartoe bereid? Is Opdrachtgever verder bereid het woord “onverwijld” in deze clausule te vervangen door “binnen een redelijke termijn”?	Nee. Een garantietermijn van 6 maanden is niet marktconform. Nee.
257	C	Art 12.4	ARBIT	Naar de mening van Inschrijver zou de garantie beperkt dienen te zijn tot het op zijn kosten van verhelpen van het probleem, en geen schadevergoeding dienen in te houden. Bent u bereid de passage “vergoedt hij [enz.]” te vervangen door “zal de Wederpartij deze oplossing op zijn kosten uitvoeren”.	Nee. Met uw voorstel wordt deze garantie bepaling uitgehouden.
258	C	Art 15.5	ARBIT	Inschrijver wenst zich het recht voor te behouden haar prestaties te kunnen opschorten. Bent u bereid de passage “doet Wederpartij afstand t/m te beëindigen” te laten vervallen?	Nee.
259	C	Art 16	ARBIT	Inschrijver kan er vooralsnog niet mee instemmen dat de verplichting tot verstrekking van een bankgarantie is gekoppeld aan acceptatie van de prestatie en stelt voor dit artikel te schrappen. Bent u daartoe bereid?	Nee. Dit artikel is een uitwerking van de verplichting van het CvE om de Regeling verlening voorschotten 2007 na te leven. Op grond van deze Regeling moet het CvE soms een zekerheidsstelling eisen.
260	C	Art 23.1	ARBIT	Inschrijver wenst zich te allen tijde het recht voor te behouden zonder voorafgaande toestemming van Opdrachtgever derden in te schakelen. Inschrijver is immers zelf verantwoordelijk/aansprakelijk voor de inzet van derden (zie art. 23.2). Bent u bereid de passage “alleen met voorafgaande toestemming van Opdrachtgever” te laten vervallen?	Nee.
261	C	Art 29.3	ARBIT	Inschrijver doet op grond van haar concernbeleid geen mededeling over eerdere claims onder haar verzekeringspolis en stelt dan ook voor deze passage te schrappen. Bent u hiertoe bereid?	Nee.
262	C	Art 29.4	ARBIT	Omdat de verzekeringen voor Inschrijver in concernverband worden afgesloten is deze bepaling niet uitvoerbaar, reden waarom Inschrijver dan ook voorstelt deze te schrappen. Kunt u hiermee instemmen?	Nee.

263	C	Art 29.5	ARBIT	Op grond van haar concernbeleid is het Inschrijver niet toegestaan mee te werken aan cessie van verzekeringspenningen. Kunt u zich vinden in het schrappen van deze bepaling?	Ja. Zie het antwoord op vraag 20.
264	C	Art 30.3	ARBIT	De passage "sprake is van een ingrijpende wijziging in de zeggenschap over de activiteiten van de onderneming" is strijdig met het concernbeleid van Inschrijver. Kan deze bepaling wat u betreft komen te vervallen?	Het CvE lijkt onvoldoende voordeel te hebben van de bedoelde zinsnede. Het conceptcontract is zodanig aangepast dat artikel 30.3 ARBIT van toepassing is, waarbij de betreffende zinsnede niet van toepassing wordt verklaard.
265	C	Art 38 t/m 47	ARBIT	Deze artikelen zijn fragmentarisch en gaan bovendien voorbij aan de praktijk van de levering van IT-producten. Bent u bereid deze artikelen te vervangen door de navolgende Third Party clause?: "Indien en voor zover Opdrachtnemer diensten en/of producten van derden middellijk aanbiedt en/of levert, zullen, mits door Opdrachtnemer schriftelijk aan Opdrachtgever is meegedeeld dat het om diensten en/of producten van derden gaat of indien dat anderszins kenbaar is aan, Opdrachtgever voor wat betreft die diensten en/of producten de voorwaarden van die derden van toepassing zijn, met terzijdestelling van de daarvan afwijkende bepalingen in deze voorwaarden behoudens ingeval die voorwaarden afbreuk doen aan de rechten van Opdrachtnemer zoals vastgelegd in deze voorwaarden. Opdrachtgever aanvaardt de bedoelde voorwaarden van derden. Deze voorwaarden liggen voor Opdrachtgever ter inzage bij Opdrachtnemer en Opdrachtnemer zal deze aan Opdrachtgever op zijn verzoek toezenden, danwel door middel van zogenoemde shrinkwrap/ krimpfolie of click-through/doorklik of andere elektronische voorwaarden (doen) bekend maken. Indien en voor zover de bedoelde voorwaarden van derden in de verhouding tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer om welke reden dan ook worden geacht niet van toepassing te zijn of buiten	Nee. Overigens zien de artikelen 38 t/m 41 van de ARBIT op de koop van IT-Producten ("hardware"). Dat is met de onderhavige Opdracht niet aan de orde. Deze bepalingen worden in het aangepaste conceptcontract dan ook niet van toepassing verklaard. Zie ook vraag 94 en het daarbij behorende antwoord. Zie ten aanzien van de toepasselijkheid van de artikelen 42 t/m 47 ARBIT het antwoord op vraag 95.

				toepassing worden verklaard, geldt het bepaalde in deze voorwaarden.”	
266	C	Art 59	ARBIT	Recentelijk heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken aangekondigd dat dit artikel van de ARBIT voorwaarden wordt geschrapt. Mogen wij aannemen dat dit artikel ook op de onderhavige overeenkomst niet van toepassing zal zijn?	Ja. Art. 59 wordt in het aangepaste conceptcontract niet van toepassing verklaard.
267	PvE	Algemeen		In PvE worden geen non functionele requirements opgevoerd. Is de aanname terecht dat deze niet binnen de scope van deze RFP vallen? Zo nee? Kunt u aangeven hoe en wanneer deze worden aangeleverd.	In het PvE en de architectuur zijn diverse non functionele eisen opgenomen, waaronder beveiliging, prestatie (performance), beschikbaarheid en bruikbaarheid. Het CvE is zich wel bewust van het feit dat niet al deze eisen even concreet (SMART) zijn. Het CvE gaat ervan uit dat tijdens de ontwerpfase, waarin alle componenten integraal worden ontworpen deze concreetheid wel gestalte krijgt.

268	PvE	Algemeen		Geldt het PvE zowel voor examens afname als voor oefen examens omgeving?	Ja. De gevraagde functionaliteit voor de afname als oefenafname omgeving is vrijwel identiek. Opdrachtnemer wordt gevraagd de afnamecomponent te realiseren die in beide omgevingen gebruikt wordt. U kunt in de architectuur terugvinden welke componenten overeenkomen, en wat de verschillen zijn tussen beide omgevingen.
269	PvE	ID 7		Wat wordt bedoeld met het controleren van geprinte uitvoer? Uit de omschrijving is het doel van deze functionaliteit niet duidelijk. Wordt hier bedoeld het controleren van bijvoorbeeld papieren examens, of van de afdrucken van examenformulieren die door examenkandidaten zijn ingevuld?	Daar waar geprinte uitvoer gevraagd wordt dient elke pagina voorzien te zijn van een pagina nummer en het totaal aantal pagina's. Hiermee kan vastgesteld worden of een stapel papier compleet is. Het betreft hier nadrukkelijk niet papieren examens, deze vallen buiten de context van het computerexamensysteem. Denk hierbij aan een kandidatenlijst of een correctievoorschrift.
270	PvE		"integratie tot" DUO-applicatie onderdelen?	Hoe wordt bij 'integratie tot' de DUO-applicatie de verantwoordelijkheid gedeeld tav de te ontwikkelen/samen te voegen/integreren broncode? Dit is van toepassing op alle onderdelen waarbij zowel de opdrachtnemer als DUO een inbreng hebben volgens de PvE lijst. In verband hiermee ook de volgende vraag: Werkt DUO ook met open standaarden en zal CvE de source code tijdig beschikbaar stellen?	Uitgangspunt is om met runtime componenten (OSGi) te werken waarbij de Opdrachtnemer de runtime componenten aanlevert voor integratie in een applicatie. Daar waar integratie op code-niveau niet voorkomen kan worden, bijvoorbeeld interfaces, werken we met open standaarden. Alleen daar waar open standaarden niet-functionele eisen in de weg staan, kan hiervan worden afgeweken door bijvoorbeeld te werken met rechtstreekse Java-interfaces in plaats van SOAP-webservices.
271	PvE	ID 14	Beveiliging voor offline af te nemen examens	Wij verwachten dat de beveiliging van offline af te nemen examens een groot risico is. Welke maatregelen stelt u voor -met name in het kader van offline afname- om dit risico in te perken? Een hiervoor elders gebruikte mogelijkheid is om bijvoorbeeld alle tijdelijk lokaal te bewaren exameninhoud te versleutelen en de sleutel pas kort voor het examen beschikbaar te stellen aan de afnamelocatie. Wij vinden in de documentatie echter geen informatie hierover. Graag een duidelijke toelichting hierop.	Het opstellen van de maatregelen van beveiliging van offline afnamen is een verantwoordelijkheid van DUO, dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer, aangezien het onderscheid online/offline voor de door Opdrachtnemer op te leveren Programmatuur geen consequenties heeft.

272	OAC	Algemeen	Interface Logistieke aspecten (DUO) en presentatie aspecten (Leverancier)	Het lijkt ons verstandig te werken met volledige transparantie in de samenwerking met DUO, en zo vroeg mogelijke functionele integratie van componenten mogelijk te maken. In dat kader kan overwogen worden de OTA omgevingen te delen of toegankelijk voor elkaar te maken. Is daar een mogelijkheid toe?	Ja, daarvoor zijn mogelijkheden op locatie bij DUO.
273	OAC	p.6	Principe 07 Doe het zelf	Wat wordt bedoeld met een 'doe-het-zelf'-pakket? Is daar instructie voor nodig? Zo ja, wie is verantwoordelijk voor ontwerp en uitvoering van die instructie?	DUO heeft de verantwoordelijkheid tot het ontwerpen en uitrollen van het zogenoemde 'doe-het-zelf'-pakket. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
274	OAC	p.6	Principe 08 - Erratum	Als de noodzaak van een erratum blijkt binnen 48 uur voor het examen, dan wordt dit volgens het architectuurprincipe procedureel opgelost. Aangezien gesteld wordt dat het computer examensysteem een melding moet kunnen geven, kan dit niet geheel procedureel, maar is er ook een geautomatiseerde component. Welke?	De weergave van meldingen over het bestaan van een erratum geschiedt via de afnamebeheerservice. Aanvullend kan ook nog gebruik worden gemaakt van traditionele communicatie via mail, (nieuws)brief of mededeling. Dit vergt geen inspanning van de Opdrachtnemer.
275	OAC	p.6	Principe 08 - Erratum	Tot welk moment moet deze erratumnotificatie kunnen werken en voor wie? Voor instituut en of kandidaten en tot voor het examen of ook tijdens de afname?	De erratumnotificatie is enkel bedoeld voor de examensecretaris. Zie ook het antwoord op vraag 274.
276	OAC	p.8	Principe 15	Wanneer zijn de definitieve eisen bekend rondom QTI+ en opmaak? Kunnen we hiervoor in het project een timebox/deadline opnemen.	Zie antwoord op vraag 49.
277	OAC	p.16	Oefen examen	Met een 'oefenexamen' moet een kandidaat zelfstandig kunnen oefenen op een willekeurige locatie. In de overzichtstabel staat aangevinkt 'Afname op examenlocatie'. Moet dit in dat overzicht niet zijn 'afname op willekeurige locatie'?	Ja. Een afname op een andere willekeurige locatie ontbreekt in het overzicht aangaande de oefenexamens.
278	OAC	p.16 en p.44	4.3.2 en 4.5.2.9	Volgens paragraaf 4.3.2 bevat een oefenexamen opgaven die qua niveau gelijk zijn aan een echt examen. Volgens paragraaf 4.5.2.9 maakt de hulpmiddelencomponent geen onderdeel uit van de Examen oefenapplicatie en wel van de Examenafnameapplicatie. Hoe is op deze manier een gelijkwaardig oefenexamen te waarborgen?	De oefenexamens zijn qua niveau gelijk aan de echte examens. Dit staat los van het gebruik van de hulpmiddelen spraaksynthese, spellingscontrole en loep functie. Omdat het oefenexamen niet beveiligd is tegen gebruik van externe software, kan de kandidaat bij het oefenen zijn eigen hulpmiddelen inzetten.

279	OAC	p.17	Overzicht omvang	In de tabel 'overzicht omvang' staat bij de eerste 3 regels steeds 'onbekend'. Het komt ons voor dat dit redelijk forse groepen zullen zijn in relatie met de aantallen op de andere regels. Wij verzoeken u waar mogelijk een bandbreedte aan te geven.	De tabel staat ter informatie in de architectuur om u een beeld te geven van de omvang. Het CvE verzekert u dat met de opzet van dit systeem, zoals beschreven in de architectuur ter degen rekening gehouden is met de verwachte aantallen en bandbreedte. Het CvE is niet van mening dat de specifieke detailinformatie hierover noodzakelijk is voor Opdrachtnemer om een goede aanbieding te doen.
280	OAC	p.19	4.3.4, Afnamerespons	Wat valt er onder "vastgelegde handelingen die verricht zijn"? Tot in welke mate van detail?	Onder vastgestelde handelingen wordt verstaan; iedere actie van de gebruiker die leidt tot een wijziging in de gegevens. Te denken valt aan: starten examen, wisseling van vraag (navigatiepad), beantwoorden van de vraag, afsluiten examen.
281	OAC	p.21-30	4.4	In deze paragraaf wordt gesteld dat de examenafnameservice staat beschreven in paragraaf 4.5.1.3. Dat blijkt paragraaf 4.5.1.7. te zijn. Examenpreviewservice zowel als Examencorrectieservice zouden worden beschreven in 4.5.1.9. Graag correctie hiervan.	Uw constatering is correct.
282	OAC	p.22	Technisch accepteren examens	Wat zijn de eisen aan 'softwarematige modules' als onderdeel van afnamecontent? Wie is verantwoordelijk voor correcte werking?	De eisen aan de softwarematige modules zijn beschreven in paragraaf 4.5.4.11. van de architectuur. De correcte werking is een verantwoordelijkheid van de Examenleverancier en DUO. De verantwoordelijkheid voor de interface ligt bij de Opdrachtnemer en de Examenleverancier.
283	OAC	p.31	4.5 intro	In de introductietekst op deze paragraaf staat "Veel van deze componenten moeten worden gebouwd. De overige kunnen als dienst worden afgenomen van DUO". Impliceert dit dat de van DUO af te nemen componenten nu reeds beschikbaar zijn?	Nee. Deze tekst moet gelezen worden in het kader van het gehele computerexamensysteem, niet alleen voor de aanbestede onderdelen. De componenten (bijv. DOA-laag, authenticatieservice) van belang voor Opdrachtnemer moeten nog gerealiseerd worden door DUO.

284	OAC	p. 31	4.5.1.1	Registreren school 2e correctie. Hier staat dat de input gegevens uit EOS komen. Moet dit niet zijn uit BRON?	Nee. Deze gegevens komen uit EOS. In BRON staan met name gegevens van kandidaten. Het gaat hier om gegevens van VO-scholen, namelijk welke scholen aan elkaar gekoppeld zijn voor de 2e correctie. Deze informatie is niet direct relevant voor de Opdrachtnemer.
285	OAC	p.37	4.5.1.9	Corrigeren per afnamegroep. Wordt hiermee bedoeld het zogenaamde 'horizontaal corrigeren'?	Nee, niet helemaal. Horizontaal corrigeren wordt in de documenten "corrigeren per vraag" genoemd. Het corrigeren per afnamegroep betekent dat een corrector afnames als groep kan benaderen. Binnen de correctie van een afnamegroep kan de corrector per kandidaat eerst alle vragen beoordelen (verticaal) of per vraag alle kandidaten (horizontaal).
286	OAC	p.45	4.5.2.11	Wat zijn eisen rondom rechten op afnamecomputer? (De)install zonder beheerder, is de eis dan te stellen dat de gebruiker van de PC de rechten moet hebben voor de (de)installatie? En als dat zo is, is dat geen risico voor (al dan niet bewust) tussentijds de-installeren?	Nee. Bedoeld wordt dat de software eenvoudig vanaf een centrale plek geïnstalleerd kan worden, zonder handmatige interventie op clientpc van een beheerder. In principe is het risico voor tussentijds de-installeren klein, omdat er fysieke controle aanwezig is tijdens het examen.
287	OAC	p.48	4.5.3.2	Is de switch van computer ook onderdeel van de te loggen response?	Nee, de herstart van de examenafname zelf wordt wel gelogd.
288	OAC	p.56	4.5.4.9 verklanking	Maakt de database met stemgeluiden voor de verklanking deel uit van de leveringsomvang? Of gaat het bij deze component alleen om de input uit zo'n database op de beschreven wijze te kunnen vertalen naar audio-output?	Het CvE verlangt van de Opdrachtnemer een database met stemgeluiden.
289	OAC	p.57	4.5.4.9 spelling	Maakt de woordenlijst voor de spellingscontrole deel uit van de leveringsomvang? Of gaat het bij deze component alleen om de input uit zo'n woordenlijst op de beschreven wijze te kunnen gebruiken?	Het CvE verlangt van de Opdrachtnemer de woordenlijst voor de spellingscontrole.
290	OAC	p.58	4.5.4.10	Is specifieker aan te geven welke Windows en Linux versies? Welke versie van Flash? Flash wordt alleen gebruikt voor "oudere examens". Is het dan alleen nodig voor de oefenexamens?	Voor de client besturingssystemen zie het antwoord op vraag 33. De ondersteuning voor Flash moet bestaan uit de meest recente versie (10.x) en de twee voorgaande versies. (major) Het is overigens de intentie om het gebruik van flash uit te faseren, maar dit zal niet op korte termijn plaatsvinden. Hierdoor kunnen ook nieuwe

					examens nog Flash bevatten.
291	OAC	p.58	4.5.4.11	Welke scoringsregels zijn van toepassing? In het bijzonder: Zijn er naast dichotome resultaten ook andere scoringsregels van toepassing? Zo ja, welke?	Zie antwoord op vraag 178.
292	AL	Prog	Open Source Software	Ervan uitgaande dat het CvE het auteursrecht op de programmatuur verkrijgt, is het CvE dan van plan om de volgende instanties een bedrag in rekening te brengen voor de geleverde dienst?; 1. Scholen, colleges en onderwijsinstellingen; 2. Andere commerciële bedrijven; 3. Is er een geografische restrictie d.w.z. buiten Nederland?	Dit is niet relevant voor de Opdrachtnemer.
293	PvE	Prog	BRON-systeem	Is het mogelijk om wat meer gegevens te verkrijgen over het BRON systeem?	BRON is een administratie bij DUO waarin voornamelijk inschrijvingen en behaalde resultaten worden vastgelegd met (o.a.) als doel het bekostigen van de instellingen. Hierin is dus opgenomen welke studenten/scholieren welke opleiding volgen bij welke (voornamelijk bekostigde) instelling. De modules die aanbesteed worden kennen geen rechtstreekse koppeling met systemen als BRON.
294	PvE	Prog	Geïmporteerde kandidaatgegevens	Is het mogelijk om wat meer gespecificeerde gegevens te verkrijgen over de kandidaat gegevens die geïmporteed worden naar het BRON systeem? Bijvoorbeeld wat er precies geïmporteed wordt en met welk file type?	Vanuit het computerexamensysteem worden geen kandidaatgegevens geëxporteerd naar BRON. Communicatie met BRON is niet relevant voor de Opdrachtnemer.
295	PvE	Prog	Examen-vragen	Kunt u nader omschrijven welke soorten vragen er in een examen kunnen voorkomen?	Ja. Zie de algemene beschrijving in de architectuur bladzijde 59 onder het kopje QTI interactions.
296	AL		Proces	Met betrekking tot de iteratieve ontwikkeling binnen een Prince 2 kader. Welke eisen ten aanzien van Prince 2 worden aan de leverancier gesteld?	U wordt verzocht te kunnen opereren binnen een omgeving waarbinnen volgens de principes van Prince 2 wordt gewerkt. Specifieke eisen ontvangt Opdrachtnemer bij aanvang van het project, Opdrachtnemer moet hierbij denken aan het aanleveren van een projectplan, planning, enzovoorts.

297	AL		Proces	Enerzijds wordt gepleit voor een iteratieve ontwikkeling en zijn allerlei zaken nog nader uit te werken, anderzijds: A) Is in de acceptatiefasering; o een ontwerpfase opgenomen waarin alles in compleet functioneel ontwerp en technisch ontwerp moet worden uitgewerkt; o exact voorgeschreven welke elementen van de opdracht in welke fase moeten worden gerealiseerd. B) moet een bindende fixed price, fixed functionality inschatting worden afgegeven (waarbij de functionality deels nog nader moet worden gespecificeerd); Is in overleg een andere acceptatiefasering mogelijk, met name voor wat betreft design up front? bijvoorbeeld: een eerste, kortere, ontwerp sprint en dan per increment een ontwerp-periode?	Het CvE hecht veel waarde aan de opgestelde formele acceptatiefasering, aangezien dit mede van doorslaggevend belang was bij de goedkeuring van dit project. Binnen deze formele acceptatiefasering is er een bepaalde mate van vrijheid, uiteraard in overleg met alle betrokken partijen. Zie ook de bijlage "acceptatie van modules".
298	AL		Proces	De ontwikkeling van de verschillende componenten heeft een groot integratie aspect. 1. Is er een werkvorm gekozen waarbij continuous integration testing mogelijk is?; 2. Hoe vind de acceptatie van de onderdelen plaats?; 3. Is er spraken van een referentie architectuur waar binnen de componenten geaccepteerd worden? Of vind de integratie plaats na acceptatie?	Zie bijlage "acceptatie van modules".
299	OAC		Technologieën en standaarden	In principe 17 wordt genoemd dat JEE 6 het ontwikkel en runtime platform wordt, maar dat JSE 6 als minimale eis geldt. 1. Voor welke onderdelen geldt welk platform?; 2. Zijn alle specificaties binnen de beide platformen te gebruiken? Of is er een geprefereerde subset?	Beide -zowel JEE6 als JSE 6- gelden voor het serverplatform waarop de afname- en correctieprocessen gehost zullen worden en dus voor de aanbestede modules. Ze gelden niet voor de afnameclient en ook niet voor de logistieke componenten van DUO. In principe zijn alle specificaties te gebruiken, DUO heeft tot nu toe geen profiel geselecteerd. Echter, de toepassing van de specificatie moet wel aan de andere eisen voldoen. Zo is gekozen voor OSGi als componentenmodel en werken we met een DAO laag als persistency-oplossing dus als dan toch nog iets met JPA of EJB's gedaan gaat worden zal dit zeer goed onderbouwd moeten worden. Verder zijn de preview,

					afname, correctie en inzage volledig ontkoppeld en synchroon proces dus de toepassing van JMS in de aanbestede modules lijkt ook niet erg voor de hand te liggen.
300	OAC		Technologieën en standaarden	Met betrekking tot de OSGi compliancy; 1. Welke specificaties worden gehanteerd? De core specificaties of ook bepaalde compendium specificaties?; 2. Worden er specifieke implementaties of uitbreidingen gebruikt voor bijvoorbeeld het publiceren van services (Spring DM, iPOJO) of de Blueprint specificaties (Apache Aries, ..)?; 3. Wordt OSGi als runtime platform gebruikt waarbij het geldt dat alle onderdelen (ook de te hergebruiken, open-source, onderdelen) OSGi compliant moeten zijn. Of wordt er een OSGi runtime ingebouwd waarbij bepaalde onderdelen binnen en bepaalde onderdelen buiten de runtime draaien (om bijvoorbeeld een plugin architectuur te bereiken)?; 4. Niet alle JEE technologieën werken goed binnen een OSGi runtime, A) 1. Wordt er voor bepaalde delen OSGi als runtime eis gesteld en JEE 6 voor andere onderdelen (bijvoorbeeld data toegang)?, B) 2. Worden er specifieke frameworks gebruikt om JEE technologieën binnen de OSGi omgeving te gebruiken?	De keuze voor OSGi is gemaakt zodat modules (o.a. afnamemodule, inzagemodule of correctiemodule) afhankelijk van de context runtime ingeplugd (als plugin) kunnen worden, zonder dat dit gevolgen heeft voor de overige door DUO te realiseren componenten. In de ontwerpfase zal dit in samenwerking met de Opdrachtnemer verder worden uitgewerkt.

301	OAC		Technologieën en standaarden	Met betrekking tot het integreren van de componenten. 1. Welke technologie frameworks moet op aangesloten worden? Specifieke voorbeelden zijn bijvoorbeeld: (1. Het web-framework waarin de rendering moet plaatsvinden; 2. De applicatie wiring.); 2. Er wordt gesteld dat JMX gebruikt wordt voor bijvoorbeeld het monitoren van een lopend examen. (1. Welke protocollen dienen hierbij gebruikt te worden?; 2. Welke onderdelen dienen er via JMX ontsloten te worden?; 3. Dient de wijzigbare configuratie ook opgeslagen te worden? Is dit belegd in een gedeeld component?)	Voor de technology-frameworks geldt dat deze vrij te kiezen zijn zolang ze passen binnen de eisen beschreven in het PvE en de architectuur. DUO gebruikt zelf JSF en Spring in de gevraagde voorbeelden maar dit wordt niet vereist voor de aanbestede modules. De JMX ontsluiting voor het runtimebeheer en -monitoring moet nog verder worden uitgewerkt. Als er iets moet worden opgeslagen in of door de aanbestede modules dan is het aannemelijk dat ook dit via de DAO-laag (via een beheerinterface in tegenstelling tot de normale runtime interface) zal worden ondersteund.
302	OAC		Technologieën en standaarden	Authenticatie en autorisatie: 1. Welke (authenticatie) dienen gebruikt te worden?; 2. Er wordt gesteld dat authenticatie en autorisatie via JAAS verlopen. Bij wie is de implementatie hiervan belegd?; 3. Op welke niveaus dient er geautoriseerd te worden? Voorbeelden zijn bijvoorbeeld; in de weblaag, op de applicatielaag, in elke laag, in elke publieke methode.	Zie antwoord op vraag 27.
303	OAC		Technologieën en standaarden	Met betrekking tot het gebruik van HTML 5: 1. De specificatie is nog niet compleet en afgerond. Welke onderdelen en versies dienen er gebruikt te worden?; 2. Binnen QTI is een subset van de html 4 componenten opgenomen, dit is niet compatible met HTML 5. (1. Hoe wordt hier mee omgegaan?; 2. Is dit belegd in QTI+?; 3. Cross-browser compatibiliteit is nog lang niet volledig. Er wordt gesteld dat alle veelgebruikte browsers ondersteund moeten worden. Moet dit een pixelperfecte compatibiliteit opleveren?)	Voor HTML5 zie ook antwoord op vraag 59. Vooralsnog zal er geen HTML5 content ingebed worden in de QTI schema's. Bij het definiëren van de QTI+ standaard zal hier aandacht voor moeten zijn. Om pixelperfectie te bevorderen dient de afnameclient gebruik te maken van een specifieke lay-out engine voor alle platformen.
304	OAC		Technologieën en standaarden	Met betrekking tot de QTI+ standaard. 1. Wordt deze breder ontwikkeld dan de CvE? In samenwerking met de IMS bijvoorbeeld?; 2. Zijn er al relevante QTI+ documenten die aangeleverd kunnen worden?	De QTI+ standaard wordt in eerste instantie ontwikkeld binnen dit project. De ontwikkeling heeft wel de aandacht van IMS, waar mogelijk zullen in een later stadium zaken opgenomen kunnen worden in de officiële QTI standaard. Er zijn nog geen relevante QTI+ documenten die aangeleverd kunnen worden, buiten de QTI v2.1. standaard via de website van IMS.

305	OAC		Technologieën en standaarden	Met betrekking tot packaging van de (QTI) content. Welke standaarden worden hiervoor gebruikt? IMS content packaging?	Ja. Hiervoor wordt de IMS content packaging gebruikt. Zie http://www.imsglobal.org/content/packaging/index.html .
306	OAC		Technologieën en standaarden	Met betrekking tot de kwaliteitscontrole van de broncode; 1. Zijn er meer details beschikbaar over de gestelde eisen? Welke set aan rules en metrics wordt er gehandhaafd met welke randwaarden?; 2. De rules compliancy is afhankelijk van de gespecificeerde rules. Kan het specifiek gemaakt worden waar hier aan gedacht wordt?	In paragraaf 5.4.5 van de architectuur staan de gestelde eisen. Meer details zijn te verkrijgen op de website van SONAR. Uitgangspunt is dat er gewerkt wordt met de standaard set rules die worden meegeleverd bij SONAR. Voor rules geldt dat deze afgeleid zijn van checkstyle, PMD en FindBugs. Zie: http://docs.codehaus.org/display/SONAR/Rules+Compliance+Index .
307	OAC		Componenten	Hoe verhouden de Examenafnameapplicatie en de Afnameclientapplicatie zich tot elkaar?	De examenafnameapplicatie is de server-applicatie die examens presenteert, interpreteert en verwerkt. De afnameclientapplicatie is de client-applicatie die de clientpc voorziet van een gestandaardiseerde presentatie (lay-out) en beveiliging (lockdown).
308	OAC		Componenten	Klopt het dat de oefenexamens via een reguliere browser benaderd dienen te worden en de overige examens via de Layout engine?	Ja.
309	OAC		Layout engine component	Is het zaak hier een gecontroleerde HTML 5 rendering applicatie te creëren?	Nee. De term 'gecontroleerde' is onduidelijk. We verwachten een gestandaardiseerde presentatie middels een lay-out engine die HTML5 ondersteunt. Naar verwachting kan dit gerealiseerd worden met een uitgekilde browser, zoals die nu op de markt is.
310	OAC		Layout engine component	Kan hiervoor reeds bestaande software voor hergebruikt worden?	Ja. Er moet wel rekening worden gehouden met de eis dat het CvE vrij en volledig wil beschikken over de Programmatuur, zoals neergelegd in de aanbestedingsleidraad. Zie ook principe 11 in de architectuur.

311	OAC		QTI engine component	Met betrekking tot de Itemselectie plugin. Waarom wordt de selectie niet gestuurd door de QTI XML (door bijvoorbeeld extensies te gebruiken)? Er is al een attribuut met betrekking tot shuffling, hier zou dan bijvoorbeeld een attribuut bij kunnen komen om de selectie modus te selecteren. Wanneer een item selectie plugin in de voorgeschetste situatie een volgorde bepaald die niet overeen komt met de in de bron XML gespecificeerde volgorde is de applicatie niet langer QTI compliant	Er zullen extensie-attributen worden opgenomen om te verwijzen naar de externe plugin en het stuurbestand. Er is voor gekozen het stuurbestand niet te vervatten in de QTI toetsdefinitie omdat deze sterk gerelateerd is aan de adaptieve module en er vele extra parameters vereist zouden zijn; op deze manier wordt deze complexiteit buiten de definitie gehouden. De plugin en het stuurbestand zijn wel een onderdeel van de QTI content package.
312	OAC		Hulpmiddelen-component	Met betrekking tot verklanking; 1. Is hier sprake van spraaksynthese of vooringsproken teksten?; 2. Dient dit een client of server side component te zijn?; 3. Is er al onderzoek geweest naar de in te zetten technologieen?; 4. Zijn er al keuzes gemaakt tav de implementatie?	Zie paragraaf '4.5.4.9. Hulpmiddelencomponent' in de architectuur onder het kopje verklanking. Het betreft hier spraaksynthese die bij voorkeur volledig webbased via de serverzijde aangeboden wordt. Over de in te zetten technologie en implementatie moet nog besluitvorming plaatsvinden door Opdrachtnemer in overleg met het CvE.
313	OAC		Hulpmiddelen-component	Met betrekking tot de spellingscontrole; 1. Worden de te ondersteunen woordenlijsten aangeleverd?; 2. Dient dit een client of server side component te zijn?; 3. Kan hier de functionaliteit van een bestaande browser spellingscontrole component hergebruikt worden?	Zie antwoord op vraag 289. Ook voor de spellingscontrole geldt dat dit bij voorkeur volledig webbased via de serverzijde aangeboden wordt. Indien de aanwezige functionaliteit in een bestaande browser voldoet aan de gestelde eisen heeft het CvE geen bezwaren tegen hergebruik.
314	OAC		Hulpmiddelen-component	Wat betekent "de loep mag de bladspiegel niet beïnvloeden"?	De loep mag de layout van een opgave niet veranderen. Bijvoorbeeld bij het vergroten van de tekst, hier mag een woord niet naar een nieuwe regel springen.
315	OAC		Examenclient applicatie	Hoe wordt communicatie met de monitoringapplicatie tot stand gebracht (bijvoorbeeld voor het pauzeren en stoppen)? 1. Is dit een directe communicatie tussen de monitoring applicatie en de client omgevingen? Of is dit indirect via de state op de ondersteunende services?; 2. In het eerste geval; Hoe worden de machines aan elkaar bekend gemaakt? Gebeurt dit door middel van een discovery protocol (bonjour/zeroconf) of is dit configuratie gebaseerd?	Uitgangspunt is dat deze communicatie via de DAO-laag tot stand komt.

316	OAC		Examenafname clientomgeving	Er wordt gesteld dat “De installatie en de-installatie van de applicatie moet automatisch en zonder manuele interventie van de beheerder geschieden”; 1. Wordt de client software in een regelmatige cyclus geïnstalleerd en gedeïnstalleerd of is dit een eenmalige handeling per versie?; 2. Dient het installeren van de applicaties binnen het reeds geïnstalleerde operating system te gebeuren? Of dient het juist volledig opzichzelfstaand te zijn?; 3. Is het een mogelijkheid om een volledig gecontroleerde omgeving te creëren door het gebruik van bijvoorbeeld: een flash drive als bootdisk of een netwerk (pxe boot)?	De keuze hoe en wanneer te installeren ligt bij de examenlocatie. De applicatie dient geïnstalleerd te worden op de verschillende besturingssystemen (zie antwoord op vraag 33). De door u geschetste oplossingen zouden voor specifieke scholen kunnen werken, maar worden niet gezien als een generieke op alle scholen toepasbare oplossing.
317	OAC		Examenafname clientomgeving	Met betrekking tot de te ondersteunen besturingssystemen. Volgt hier nog een volledige lijst? Zeker ten aanzien van wat als recent gezien wordt.	Voor de server componenten zie het antwoord op vraag 125. Voor de client componenten zie het antwoord op vraag 33.
318	OAC	U.3	Principe 17	In het OAC is sprake van het principe dat de JEE als ontwikkelplatform gebruikt moet worden. Zijn de veronderstellingen juist dat: A. alle andere ontwikkelplatforms bij voorbaat uitgesloten zijn of worden?; B. reeds bestaande generieke toetssoftware (die niet ontwikkeld is in JEE) uitgesloten wordt van de aanbesteding, ondanks het feit dat deze generieke software wellicht reeds voor een zeer groot deel beantwoordt aan de door u gestelde eisen.	Ja. Zie ook het antwoord op vraag 124.
319	OAC	U.2	QTI+	In het OAC spreekt u over QTI+ als standaard. Uit uw beschrijving van QTI+ leiden wij af dat u in feite doelt op QTIV2.1. Echter volgens de IMS Global Learning Consortium is QTIV2.1 (nog) geen standaard: "Caution: The QTIV2.1PD Version 2 specification is incomplete in its current state. The IMS QTI project group is in the process of evolving this specification based on input from market participants." In welk licht moeten wij de eis als voldoen aan de QTI+ standard dan zien?	Zie antwoorden op vraag 50 en 56.

320	AL	AB	Aanbestedings-procedure	De door het CvE gespecificeerde vereisten voor een Computereksamensysteem zijn uitgebreid en goed geformuleerd. Zal het CvE in het kader van het evaluatieproces overwegen interviews en/of presentaties te houden zodat leveranciers hun begrip van de vereiste oplossing en hun vermogen om een softwareoplossing te leveren die landelijk in scholen kan worden geïmplementeerd, kunnen aantonen?	Nee.
321	OAC	Prog	Programmatuur en applicaties (-componenten)	Uw vereisten geven aan dat de software zal worden geïnstalleerd in scholen en instituten en wij begrijpen dat deze installatie zonder zorgvuldige planning kan leiden tot zowel technische problemen als problemen bij de ondersteuning. 1)Wij verzoeken u te definiëren op welke platforms de software moet worden geïnstalleerd, d.w.z. besturingssystemen, minimale hardware, netwerktypen en netwerkbeveiligingssystemen (eventuele gelicentieerde beveiligingssoftware, firewalls enz.). 2) Wij verzoeken u aan te geven welke typen gebruikers zorgen voor het installeren van de software (bv. schoolbestuurder, netwerktechnicus en dergelijke). 3) Uw vereisten stellen duidelijk dat kandidaten geen andere software mogen kunnen opstarten. Eist u ook dat wordt belet dat kandidaten overschakelen naar andere software of delen van het besturingssysteem die al draaien?	1) Voor de server componenten OS zie het antwoord op vraag 125. Voor de client componenten OS zie het antwoord op vraag 33. 2) De beheerder is verantwoordelijk voor de installatie van de software. 3) Ja, wij eisen dat wordt belet dat kandidaten overschakelen naar andere software of delen van het besturingssysteem die al draaien.

322	AL		QTI	<p>[Leverancier] constateert dat een zwaarwegend belang wordt gehecht aan de mate waarin de opdrachtnemer beschikt over de kennis van de QTI standaard.</p> <p>[Leverancier] voldoet op dit moment onvoldoende aan dat criterium.</p> <p>[Leverancier] heeft ruime ervaring op het gebied van gegevensuitwisseling en XML standaarden. Voorbeelden van ervaring op dit gebied zijn de financiële rapportage taal XBRL, gegevensuitwisseling in de energieketen (Edig@s en Stroomopwaarts), afhandelen van internet domeinnaam aanvragen (EPP) en de AWBZ brede berichten (AZR) .</p> <p>Kennis opbouwen over QTI lijkt ons dan ook redelijk eenvoudig. Daarnaast zijn wij bereid om hierin te investeren door actieve deelname bij de ontwikkeling van deze standaard. We spreken de intentie uit om bij te dragen aan de ontwikkeling van de QTI standaard in het IMS Global consortium door de QTI engine, na realisatie, te doneren aan de Open Source Software community. Hierbij overwegen we om de ontwikkeling te baseren op het werk van qtitools.org.</p> <p>Wanneer dit in het beeld van CvE niet de juiste manier is om aan de QTI gerelateerde eisen te voldoen, ziet [Leverancier] zich genoodzaakt om af te zien van deelname aan de aanbesteding. Uiteraard hopen wij dat de intentie van [Leverancier] t.a.v. de QTI standaard afdoende is om uitsluiting op de QTI gerelateerde criteria te voorkomen. Indien dit niet het geval is vragen we vooraf om de weging t.a.v. QTI gerelateerde criteria te herzien.</p>	<p>Het CvE hecht veel waarde aan kennis over de QTI standaard. Uitgangspunt is dat de Opdrachtnemer voldoende kennis dient te hebben om de opdracht uit te voeren. Het CvE is niet verplicht om bestaande concurrentievoorsprongen of -achterstanden teniet te doen.</p>
-----	----	--	-----	---	--